

Olga Boriskova

Yritysavustus pk-yritykselle

Jämsän Loma Oy

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Maaliskuu 2013

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Olga Boriskova Yritysavustus pk-yritykselle. Jämsän Loma Oy 40 sivua Maaliskuu 2013
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalous
Suuntautumisvaihtoehto	Talous ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Ritva Salmela
<p>Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää Jämsän Loma Oy:lle sopiva yritysavustusmuoto yrityksen investointihankkeeseen. Lisäksi tarkoituksena oli kuvailla itse avustuksen hakuprosessia käytännössä. Lopputuloksena oli tarkoitus saada yritykselle hyödyllinen tietopaketti, josta se saisi yritysavustuksen hakuunsa kaiken tarvittavan tiedon. Opinnäytetyö sai alkunsa Jämsän Loma Oy:n toimitusjohtajan Robert Savolaisen toimeksiannosta. Jämsän Loma on pk-yritys, joka hakee rahoitusta investointiinsa. Osa rahoituksesta on tarkoituksena hakea yritysavustuksena.</p> <p>Opinnäytetyössä käytettiin laadullista tutkimusmenetelmää ja aineisto kerättiin eri lähteistä. Tutkimusaineisto pohjautui pitkälti Internet-lähteisiin, sillä niistä löytyi ajankohtaisin tieto aiheeseen. Julkista rahoitusta koskeva lainsäädäntö ja erilaiset avustushjelmat muuttuvat usein, joten oli tärkeä seurata kehittymistä ja etsiä ajan tasalla olevaa tietoa. Aineistoa löytyi hyvin paljon, joten aiheen käsittely rajattiin koskemaan vain pk-yrityksiä. Työn teoriaosuudessa käsiteltiin julkista rahoitusta kokonaisuudessaan. Empiirisessä osiossa keskityttiin toimeksiantoon ja osio rajattiin koskemaan ainoastaan tutkittavaa investointihanketta.</p> <p>Lopputuloksena Jämsän Loma sai selkeän kartoituksen Suomen yritysavustusten tarjonnasta. Yritysavustukset arvioitiin Jämsän Loman ja suunnitellun hankkeen näkökulmasta, ja suositeltiin yritykselle tähän hankkeeseen parhaiten sopivaa yritysavustusmuotoa. Lopuksi kuvattiin myös suositellun yritysavustuksen hakuprosessia käytännössä.</p> <p>Opinnäytetyö oli toimeksiantajani Robert Savolaisen mielestä hyödyllinen yritykselle, ja työ vastasi hyvin toimeksiantoa. Työstä voi olla myös hyötyä muille samassa tilanteessa oleville pk-yrityksille.</p>	
Avainsanat	rahoitus, julkinen rahoitus, pk-yritys, yritys, yritysavustus, yritystuki

Author Title Number of Pages Date	Olga Boriskova Application for a grant for a SME company. Jämsän Loma Oy 40 pages March 2013
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Business Administration
Specialisation option	Economics and Business Administration
Instructor	Ritva Salmela, Senior Lecturer
<p>The present study was commissioned by Jämsän Loma Oy. Jämsän Loma is a SME company operating in tourism industry. The company is planning a large investment, which needs funding. The company wants to apply for a grant for a part of the funding, and the rest of the funding the company is going to cover with a bank loan. The objective of this thesis was to find a suitable grant for the company and also to describe the process of applying for the grant resulting in an informative guidebook about grants in Finland.</p> <p>The theoretical part of the thesis researched public funding in general, because grants are a part of public funding. In addition to public funding, the theoretical part drew on professional literature related to grants and the institutions that provide grants in Finland and researched also the legislation related to grants.</p> <p>The empirical part of the thesis is focused on examining the different types of grants to find the most suitable grant for Jämsän Loma. In addition the whole process of applying for the grant was described step by step.</p> <p>The study resulted in a clear guidebook about public financing in Finland. The guidebook evaluates grants by considering Jämsän Loma's point of view as well as the investment that the company is planning to make. The company got a clear suggestion on which grant they should apply for and also an informative description about the process of the application.</p>	
Keywords	funding, public funding, company, SME, grant

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyön aihe ja työn rakenne	1
1.2	Opinnäytetyön tarkoitus ja motiivit	2
1.3	Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset	2
1.4	Käytettävä tutkimusmenetelmä	3
2	Julkinen rahoitus Suomessa	4
2.1	Julkinen rahoitus	4
2.2	Julkisen rahoituksen eri muodot	4
2.3	Julkisen rahoituksen tarjoajat Suomessa	6
2.3.1	Finnvera Oyj	6
2.3.2	Tekes	6
2.3.3	Keksintösäätiö	7
2.3.4	Pohjoismaiden investointipankki	7
2.3.5	Euroopan investointipankki	8
2.3.6	Suomen Teollisuussijoitus Oy	9
2.3.7	Sitra	9
2.3.8	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset	10
2.3.9	Finpro	10
2.3.10	Yhteenveto	11
2.4	Julkinen sektori	12
2.4.1	Julkinen sektori Suomessa	12
2.4.2	Valtiovarainministeriö	12
2.4.3	Työ- ja elinkeinoministeriö	14
2.5	Lainsäädäntö	15
2.5.1	Yritystukiin liittyvä lainsäädäntö Suomessa	15
2.5.2	ELY-keskuksiin liittyvä lainsäädäntö	16
2.5.3	Tekesiin liittyvä lainsäädäntö	17
2.6	Valtion motiivit julkisen rahoituksen tarjontaan	17
2.7	Julkisen rahoituksen merkitys yrityksille	19
3	Jämsän Loma Oy	21
3.1	Lähtökohta	21
3.2	Yrityksen kuvaus	21
3.3	Mihin tarkoitukseen rahoitusta haetaan?	22
3.4	Avustuksen hakuun vaikuttava tekijät	23

3.5	Potentiaaliset yritysavustukset	23
3.6	Tekesin yritysavustus	24
3.7	ELY-keskusten yritysavustus	27
3.8	Vertailu ja suositus Jämsän Lomalle	29
3.9	Avustuksen hakuprosessi käytännössä	31
4	Johtopäätökset	33
5	Tulosten arviointi	34
	Lähteet	36

1 Johdanto

1.1 Opinnäytetyön aihe ja työn rakenne

Opinnäytetyöni lähti liikkeelle Robert Savolaisen, Jämsän Loma Oy –yrityksen toimitusjohtajan toimeksiannosta. Yritys hakee rahoitusta investointiinsa, ja osa hankkeen rahoituksesta on tarkoitus hakea yritysavustuksena. Tehtävänäni on selvittää, mitä yritysavustuksia Suomessa on tarjolla, ja löytää yritykselle parhaiten sopiva yritysavustuksen muoto. Lähestyn aihetta kuvailemalla yleisesti julkista rahoitusta, sillä yritysavustus on julkisen rahoituksen osa. Opinnäytetyöni on jaettu kahteen osaan: teoriaosuuteen ja empiiriseen osuuteen.

Teoriaosuuden tarkoituksena on muodostaa aiheesta kattava ja selkeä kokonaiskuva kuvailemalla julkista rahoitusta. Julkinen rahoitus on laaja aihe-alue, joten rajasin työtäni käsittelemään aihetta pk-yrityksen kannalta. Käytän monipuolisesti lähteitä, joista parhaimmat löytyvät Internetistä. Aiheesta ei ollut kovin kattavaa lähdekirjallisuutta, mutta Internetissä löytyi paljon oleellista ja ajankohtaista tietoa. Julkinen rahoitus myös muuttuu aika-ajoin hallituksen ohjelmien ja lainsäädännön muuttuessa, joten käyttämäni Internet-lähteet ovat varmasti sopivimmat ajankohtaisimman tiedon löytämiseen.

Työni empiirinen osio keskittyy Jämsän Lomalta saatuun toimeksiantoon, ja vastaan osiossa minulle asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Aluksi selvitän, mitkä Suomessa tarjolla olevista yritysavustuksista sopivat Jämsän Loman tarpeisiin. Vertailen eri avustuksia keskenään ja valitsen tarjolla olevista vaihtoehdoista Jämsän Lomalle tähän hankkeeseen sopivimman vaihtoehdon. Lopuksi kuvailen avustuksen hakuprosessia käytännössä, jotta yritys saa käsityksen, mihin on ryhtymässä.

Opinnäytetyöni lopuksi esittelen johtopäätökset ja arvioin työtä kokonaisuudessaan. Arviointiin saan lisää näkökulmaa itse toimeksiannon antajalta, Robert Savolaiselta. Hänen mielipiteensä työstäni on minulle erittäin tärkeä, koska haluan työni olevan yritykselle hyödyllinen ja toimeksiannon mukainen. Annan myös omat mielipiteeni työni onnistumisesta.

1.2 Opinnäytetyön tarkoitus ja motiivit

Opinnäytetyöni tarkoituksena on antaa toimeksiantajayritykselleni Jämsän Loma Oy:lle kattavan ja selkeän selvityksen yritysavustusten tarjonnasta Suomessa sekä suosituksen, mikä yritysavustus yritykselle sopisi parhaiten. Pyrin antamaan yritykselle hyödyllistä tietoa, jota se pystyy käyttämään lopullista rahoituspäätöstä tehdessään. Pidän tärkeänä sen, että työni on hyödyksi yritykselle ja että työlle tulee käyttöä. Haluan vastata toimeksiantooni mahdollisimman hyvin ja käsitellä aihetta tarpeeksi laajasti, kuitenkaan käsittelemättä epäolennaista tietoa. Haluan myös itse oppia enemmän julkisesta rahoituksesta, sillä en ole perehtynyt aiheeseen aiemmin.

Rahoituksen ala on aina kiinnostanut minua ja pidän valitsemaani aihetta erittäin mielenkiintoisena. Pidän aihetta myös sopivan haasteellisena. Kirjalähteistä en ole löytänyt julkisesta rahoituksesta kovin paljoa lähdekirjallisuutta, lähinnä suppeaa aiheen pinta-araapaisua. Aiheesta löytyy kuitenkin paljon tietoa Internetistä, ja aion perehtyä siihen laajasti, jotta pystyn muodostamaan selkeän kokonaiskuvan ja ymmärtämään aihetta. Toivon mukaan opinnäytetyöstäni on hyötyä myös muille Jämsän Loman kanssa samassa tilanteessa oleville yrityksille. Työ antaa aiheesta hyvän teoriapohjan ja myös käytännön esimerkin avustuksen hausta Jämsän Loman kannalta.

1.3 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Tutkimusongelmani määrittely pohjautuu Jämsän Loman toimeksiantoon. Yritys tarvitsee apua yritysavustuksen hakuprosessiin: selkeän selvityksen yritysavustuksista sekä käytännön kuvailun avustuksen hakuprosessista. Tästä muodostuu kaksi työni aihetta tarkentavaa tutkimuskysymystä:

- 1) Mikä Suomessa tarjolla olevista yritysavustuksista sopii Jämsän Loman hankkeeseen parhaiten?
- 2) Miten avustuksen hakuprosessi tapahtuu käytännössä?

Tutkimuskysymykset liittyvät tiiviisti toisiinsa, ja toiseen kysymykseen voin vastata vasta silloin, kun olen vastannut ensimmäiseen. Ensin aion tutustua avustusten tarjontaan ja valita tarjolla olevista vaihtoehdoista Jämsän Lomalle sopivimman. Sen jälkeen aion kuvailla avustuksen hakuprosessia valitusta avustuksesta. Ei ole mielekästä kuvailla avustuksen hakuprosessia muista kuin toimeksiantoa vastaavista yritysavustuksista, sillä se ei ole olennaista tietoa toimeksiantajayritykselleni. Aion pitää läpi työn ja aiheen

käsittelyn toimeksiantoani mielessä, ja rajata aihetta olennaisiin asioihin toimeksiannon ja Jämsän Loman kannalta.

1.4 Käytettävä tutkimusmenetelmä

Käytän työssäni laadullista tutkimusmenetelmää. Laadullinen tutkimusmenetelmä soveltuu valitun kohteen kokonaisvaltaiseen tutkimiseen. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään paljastamaan aiheesta uusia puolia tarkastelemalla aihetta monipuolisesti ja yksityiskohtaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa sovelletaan usein ihmistä tiedon keruun instrumenttina. (Hirsjärvi ym. 2005, 155.)

Käyttämäni tutkimusmenetelmän tarkoitus on ymmärtää tutkimuskohdetta. Usein tutkimus alkaakin siitä, että tutkija selvittää kentän, jossa hän toimii. (Hirsjärvi ym. 2005, 170). Opinnäytetyössäni pyrin ymmärtämään toimeksiantajayritystäni ja sen tarpeita, sekä vastaamaan yrityksen antamaan toimeksiantoon selvityksen perusteella mahdollisimman tarkasti. Aloitan työni tutustumalla aiheeseen teoriaosuudessani, jossa käsittelem julkista rahoitusta yleisellä tasolla. Avukseni käytän laajasti Internetistä saatavaa tietoa aiheesta, josta rakennan työni viitekehysten. Tämä keräämäni aineisto on ns. sekundääriaineistoa, eli muiden keräämää aineistoa. (Hirsjärvi ym. 2005, 175). Keräämäni viitekehys auttaa minua tutustumaan käsitteisiin ja aiheeseen paremmin ja antaa minulle näkökulman, josta alan lähestymään empiiristä osiotani ja itse aihetta. Empiirisessä osiossa perehdyn tarkemmin toimeksiantajayritykseeni ja pyrin vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Haastattelen Jämsän Loman toimitusjohtajaa Robert Savolaista, jolta saan käytännön tietoa itse yrityksestä ja investointihankkeesta, jotta pystyn tutkimaan aihettani yrityksen kannalta. Lisäksi käytän jälleen Internetistä saatavaa tietoa, sillä sieltä löytyy aiheeseeni liittyvää informaatiota parhaiten ja lisäksi se on varmasti ajan tasalla.

Laadullisen tutkimuksen kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti. (Hirsjärvi ym. 2005, 155). Tämä onkin tutkimukselleni hyvin sopiva tapa: lähestyn aihetta toimeksiantajayritystäni jatkuvasti mielessä pitäen. Käsittelem teoriaosuudessani julkista rahoitusta Jämsän Loman näkökulmasta, sillä julkisen rahoituksen aihe kokonaisuudessaan on melko laaja. Myös empiirisessä osiossa keskityn ainoastaan Jämsän Lomalle sopiviin avustuksentarjoajiin, koska vain niiden käsittely on työni kannalta olennaista. Pyrin rajaamaan epäolennaiset aihealueet pois, jotta työ pysyy ytimekkäänä ja selkeänä kokonaisuutena.

2 Julkinen rahoitus Suomessa

2.1 Julkinen rahoitus

Julkisen sektorin rahoitusvaihtoehtojen tehtävänä on täydentää yksityisen sektorin tarjontaa. Erityisesti yritystoiminnan alkuvaiheessa tai korkeariskisissä hankkeissa julkinen rahoitus on tarpeen. Julkinen rahoitus muodostaa ainoastaan osan yrityksen tarvitsemasta kokonaisrahoituksesta. (Yrityusrahoitus.)

Julkista rahoitusta tarvitaan erityisesti yritysten alku- ja kasvuvaiheissa sekä useassa erityistilanteessa, kuten esimerkiksi kansainvälistymisprosessissa. Julkinen rahoitus Suomessa on valtion tukea yritysten investointeihin ja kehittämiseen. Lisäksi kunnat osallistuvat yritystoiminnan puitteiden kehittämiseen, jotta alueelle saataisiin yrityksiä ja työpaikkoja. Julkista rahoitusta tarjoavat myös useat julkisyhtiöt. Myös Suomen valtio toimii EU-rahoituksen välittäjänä. (Leppiniemi 2002, 220.)

Julkista rahoitusta tarjotaan yrityksille sekä suoraan että välillisesti. Välillinen vaikutus yrityksen rahoitukseen on esimerkiksi kunnassa sopivan infrastruktuurin rakentaminen yrityksen projektin edistymisen parantamiseksi, kuten esimerkiksi rautateiden rakentaminen ja ylläpito. Suora rahoitus on julkisyhtiöiden, kuntien ja erityisesti valtion tarjoamia rahoitusmuotoja yrityksen investointeihin. Näitä rahastomuotoja ovat laina, osakesijoitus, korkotuki, takaus ja takuu sekä avustus. (Leppiniemi 2002, 220–221.)

2.2 Julkisen rahoituksen eri muodot

EU:n lainsäädännössä ja maailman kauppajärjestön WTO:n säännöissä julkista rahoitusta eli siis yritystukea on

- 1) rahoitus, joka tulee markkinaehtoista rahoitusta edullisemmin valtiolta tai muulta julkiselta taholta kuten kunnalta
- 2) rahoitus, joka annetaan valikoivasti eli ei kaikille yrityksille
- 3) rahoitus, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua
- 4) rahoitus, joka saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. (Yrityskiselvitys 2012, 11.)

Julkisella rahoituksella on monia muotoja. Se voi olla suoraa rahallista tukea, tuettuja lainoja, takauksia, pääomasijoituksia ja verotuksen kautta annettua tukea. Tukea on myös mahdollista saada muuna kuin rahallisena tukena, esimerkiksi alihinnoitteluna. EU:n lainsäädännössä yrityksille myönnettävä tuki on kiellettyä artiklojen 107 ja 108 mukaan. EU-komission harkinnan jälkeen voidaan kuitenkin pitää sallittuina seuraavia tukia:

- alueellinen tuki, alueellinen investointi- ja työllisyystuki ja tuki vastaperustetuille yrityksille
- pk-yrityksille myönnettävä investointi- ja työllisyystuki
- pk-yritysten konsulttipalveluihin ja pk-yritysten osallistumiseen messuille myönnettävä tuki
- vientiluotot ja takuut OECD-ehdoin
- naisyrittäjyyteen myönnettävä tuki
- ympäristönsuojeluun myönnettävä tuki
- riskipääoman muodossa myönnettävä tuki
- tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävä tuki
- koulutustuki
- epäedullisessa asemassa olevien ja alentuneesti työkykyisten työntekijöiden hyväksi myönnettävä tuki
- harvaanasuttujen alueiden kuljetuskustannukset yritysten pelastus- ja rakenneuudistustoimet tiukkojen edellytysten vallitessa
- yleishyödyllisten taloudellisten palveluiden toteuttaminen
- väliaikaiset toimenpiteet vakavien taloudellisten vaikeuksien aikana. (Yritystukiselvitys 2012, 11–12.)

Euroopan unionin komissio katsoo korjaavansa tehokkaalla valtiontuella markkinan toiminnan puutetta ja tuella on lisäksi kannustava vaikutus. Tuen on oltava kustannus- tehokas. EU-tueksi lasketaan myös julkisella rahoituksella kustannettu yrityspalvelu- toiminta, koska yritys ei maksa saamastaan palvelusta kuluja kokonaan. Yritystukia myöntävät lukuisat tahot, minkä vuoksi yritystukijärjestelmää on arvosteltu monimutkai- seksi ja raskaaksi. (Yritystukiselvitys 2012, 12.) Pyrin tutkimaan opinnäytetyöni teo- riaosuudessa julkisen rahoituksen perusteet niin yksinkertaisesti ja selkeästi kuin mah- dollista, jotta työni empiirisen osion ymmärtäminen olisi helppoa.

2.3 Julkisen rahoituksen tarjoajat Suomessa

Julkisen alan rahoituksen tarjoajia ovat Suomessa Finnvera Oyj, Tekes, Keksintösäätiö, Pohjoismaiden investointipankki, Euroopan investointipankki, Suomen Teollisuussijoitus Oy, Sitra, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset sekä Finpro (Julkisen sektorin erityisrahoitus). Selvitin jokaisen rahoituksen tarjoajan erityispiirteet ja rahoitusvaihtoehtojen tarjonnan ja tein lopuksi yhteenvedon rahoituksentarjoajista yksinkertaistetun taulukon avulla.

2.3.1 Finnvera Oyj

Finnvera on valtion omistama erityisrahoittaja ja Suomen virallinen vientitakuulaitos Export Credit Agency (ECA). Finnvera tarjoaa lainoja, takauksia, pääomasijoituksia ja vientitakuuta yritystoiminnan alkuun, kasvutilanteisiin ja kansainvälistymiseen. Lisäksi Finnvera takaa viennin rahoitukseen liittyviä poliittisia tai kaupallisia riskejä. Finnveran toiminnan tavoitteena on mm. lisätä aloitettavaa yritystoimintaa, auttaa pk-yrityksiä muutostilanteiden rahoituksesta ja edistää yritysten kasvua, kansainvälistymistä ja vientiä. (Finnvera lyhyesti.)

Finnvera tarjoaa myös pääomasijoituksia aikaisen vaiheen teknologiayrityksiin sekä teknologiaintensiivisiin tai innovatiivisiin palveluyrityksiin, joilla on potentiaalia kehittyä kansainvälisiksi yrityksiksi. Kohdeyrityksiä kehitetään kiinnostaviksi jatkorahoituskohteiksi muille sijoittajille. Sijoitukset tehdään Finnveran tytäryhtiön Aloituserahasto Veran kautta. Toiminnan tarkoituksena on kattaa markkinapuutetta yksityisen pääomasijoitustoiminnan ja tuotekehitysrahoituksen välillä. (Toimintamalli.)

2.3.2 Tekes

Tekes tarjoaa rahoitusta ja aktivointiapua yritysten, yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehitysprojekteihin sekä innovaatiotoimintaan. Tekes auttaa yrityksiä toteuttamaan kehittämiskelpoisen idean tarjoamalla rahoitusta ja asiantuntijapalveluja. Tekesin toiminnan tavoitteena on edistää yritysten kansainvälistä kilpailukykyä, auttaa yritysten tuotannon ja viennin kasvattamisessa sekä parantaa yhteiskunnan hyvinvointia ja työllisyyttä. (Tekes kannustaa kehittymään.)

Tekesin rahoitusvaihtoehdot ovat avustus, laina tai niiden yhdistelmä. (Tekesin yleisesittely, 10). Tekesin vuosittainen tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus on noin 600 miljoonaa euroa. Tekes hyväksyy korkeampia riskejä, kuin yksityiset rahoittajat, ja näin ollen kannustaa yrityksiä haasteelliseen tutkimus- ja kehitystoimintaan. Tekesiltä saa myös asiantuntijapalveluja liikeidean kehittämiseen ja kehitystyön suunnitteluun. (Tekesin yleisesittely, 7-8.)

2.3.3 Keksintösäätiö

Keksintösäätiö tarjoaa yksityishenkilöille ja alkaville yrityksille asiantuntijapalveluja: neuvontaa sekä keksintöjen ja innovatiivisten ideointien arviointia ja kehittämistä. Luopaavat ideat jalostetaan liiketoimintaosaajien kanssa yritysaihioksi tai lisensointihankkeiksi. Keksintösäätiön tarjoama Tuoteväylä-palvelu tarjoaa keksinnöille yhtenäisen arvioinnin. (Keksintösäätiö.) Tuoteväylän kehittämisvaiheessa voi hakea Keksintösäätiön rahoitusta, joka on nimeltään kehittämisraha. Rahoitusta myönnetään yksityisille henkilöille ja alkuvaiheessa oleville yrityksille innovatiivisen tuotteen, palvelun tai menetelmän kehittämiseen. Kehittämisraha on tarkoitettu esimerkiksi patentointiin, markkinointiin, tuotekehitykseen ja kaupallistamiseen. Kehittämisrahaa ei myönnetä esimerkiksi yrityksen investointeihin ja perushankintoihin. (Keksintösäätiö: Rahoitus.) Keksintösäätiön kehittämisrahaan liittyy ehdollinen takaisinmaksu. Mikäli hanke menestyy kaupallisesti, kehittämisraha on palautettava säätiölle. Mikäli keksintö ei kaupallistu, ei kehittämisrahaa tarvitse palauttaa. (Rahoituksen takaisinmaksu.)

Keksintösäätiö on yksityinen säätiö, joka saa valtionapua työ- ja elinkeinoministeriöltä. Säätiön palvelut ovat maksuttomia. (Keksintösäätiö: Toiminta). Keksintösäätiö toimii yhteistyössä lukuisten innovaatiotoimintaan liittyvien yhteisöjen kanssa, joiden joukossa ovat mm. ministeriöt, ELY-keskukset, yliopistot ja korkeakoulut, Patentti- ja rekisterihallitus, keksijäyhdistykset, yrittäjäjärjestöt, Tekes, Sitra, Finnvera, pääomasijoittajat, teknologiakeskukset, uusyrityskeskukset ja oppi- ja tutkimuslaitokset. (Toimintakertomus 2011, 3.)

2.3.4 Pohjoismaiden investointipankki

Pohjoismaiden investointipankki (NIB) on Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhdessä omistama kansainvälinen rahalaitos. NIB tarjoaa pitkäaikaisia lainoja ja takauksia yrityksille ja julkisen sektorin asiakkaille. Rahoitus kohdistuu kilpailukykyä vahvistaviin ja

ympäristöä parantaviin hankkeisiin, joista painopisteenä ovat seuraavat sektorit: energia ja ympäristö; infrastruktuuri ja televiestintä; raskas teollisuus ja konetekniikka; kulutustavarat ja palvelut sekä kansainväliset rahoituslaitokset ja pk-yritykset. NIB hankkii varat rahoituksenantoon kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta. (Pohjoismaiden Investointipankki.)

NIB:n tarjoamat rahoitusvaihtoehtojen tarkoituksena on täydentää yritysten muuta rahoitusta. NIB:n laina tai takaus voi olla enintään 50 % projektin kokonaiskustannuksista. (Loan characteristics). NIB tarjoaa erilaisia lainavaihtoehtoja ja takauksia sekä yksityiselle että julkiselle sektorille. Yritysavustukset eivät kuulu NIB:n rahoitustarjontaan. (Loan products.)

2.3.5 Euroopan investointipankki

Euroopan investointipankki eli EIP tukee EU-maissa toteutettavia hankkeita ja sijoittaa tuleviin EU:n jäsenmaihin ja kumppanuusmaihin. EIP:n omistavat 27 EU:n jäsenvaltiota. EIP hankkii varansa lainaamalla pääomamarkkinoilta. Saatu raha lainataan sen jälkeen edullisilla ehdoilla EU:n tavoitteisiin sopiville hankkeille. EIP:n tavoitteena ei ole tuottaa voittoa, joten sen myöntämien lainojen korko on matala – likimain sama, kuin mitä EIP itse maksaa lainoistaan. (Euroopan investointipankki.)

EIP:n rahoitusvalikoimaan ei kuulunut yritysavustusta. Sen sijaan EIP tarjoaa lainoja, takauksia, pääomasijoituksia sekä teknistä apua, joka täydentää EIP:n myöntämää rahoitusta. EIP:n lainat annetaan toteuttamiskelpoisille, pääomaa vaativille hankkeille. Lainat myönnetään sekä yksityisen että julkisen sektorin hankkeille. Noin 90 % lainoista annetaan EU:n sisäisille hankkeille, ja rahoituksessa on kuusi tärkeää painopistettä:

- yhteenkuuluvuus ja lähentyminen
- pk-yritysten tukeminen
- ympäristön kestävä kehitys
- Euroopan laajuisten liikenne- ja energiaverkkojen kehittäminen
- kestäväällä tavalla toteutettu, kilpailukykyinen ja luotettava energia. (Euroopan investointipankki.)

2.3.6 Suomen Teollisuussijoitus Oy

Suomen valtion omistaman Suomen Teollisuussijoitus Oy pyrkii edistämään suomalaista yritystoimintaa pääomasijoituksillaan. Teollisuussijoitus sijoittaa sekä suoraan yritystoimintaan että erilaisiin pääomasijoitusrahastoihin. Teollisuussijoituksen tavoitteena on lisätä yritysten riskinottokykyä sekä rahoituksen, pääomasijoituksen ja verkostojen tarjontaa, yhdessä kotimaisten ja ulkomaisten sijoittajien kanssa. (Teollisuussijoitus yhtiönä.)

Teollisuussijoitus sijoittaa aina yhdessä ja samoin ehdoin yksityisten sijoittajien kanssa. Tarkoituksena on aktivoida yksityisiä sijoittajia kanssajoinniksi erilaisiin kasvuyrityksiin. Näin kohdeyritykset saavat käyttöönsä enemmän pääomaa, liiketoimintaosaamista sekä hyödyllisiä verkostoja, sekä kotimaassa että kansainvälisestikin. Usein hankkeen toteutus vaatii pitkäaikaista riskinottoa ja riskinjakoa useiden sijoittajien kesken. Teollisuussijoituksen sijoitusten kokonaissumma on noin 700 miljoonaa euroa, joka on sijoitettu noin 80 pääomasijoitusrahastoon ja noin 80 suoraan kohdeyritykseen. (Sijoitustoiminta.) Teollisuussijoituksen tarjoamaan rahoitukseen ei kuulunut muita vaihtoehtoja, kun pääomasijoituksen muoto.

2.3.7 Sitra

Sitra on eduskunnan alainen rahasto, jonka tehtävänä on Suomen kehityksen, talouskasvun sekä kilpailukyvyn ja yhteistyön edistäminen. Sitra kokoaa rajat ylittäviä verkostoja sekä kehittää ja rahoittaa suomalaista liiketoimintaa pääomasijoituksillaan. Sitran toiminta on aikaisemmin perustunut määräraikaisiin ohjelmiin, mutta vuoden 2012 aikana on tarkoitus siirtyä kahteen teema-alueeseen keskittyvään projektiorganisaatioon. Sitran teema-alueet ovat: ekologisesti kestävä elämäntavat ja luonnonvarojen älykäs käyttö sekä elinvoimainen ihminen ja kannustavat rakenteet. Näitä teemoja on tarkoitus toteuttaa kahdesta kolmeen vuoteen kestävien konkreettisten projektien avulla. (Hyvä elämä tehdään yhdessä.)

Sitran rahoitus koostuu hankerahoituksesta, yritysrahoituksesta ja rahastosijoituksista. Sitran rahoitus kohdistuu sellaisiin kohteisiin, jotka ratkaisevat ekologisia, sosiaalisia ja hyvinvointiin liittyviä ongelmia. Rahastosijoitukset kohdistuvat pääosin kotimaisiin ja kansainvälisiin rahastoihin. Hankerahoitus koostuu selvitysten, ennakoitien, kokeiluhankkeiden sekä osapuolten yhteisien strategiaprosessien rahoituksesta. Hankerahoit-

tuksen pitää liittyä Sitran keskeisiin toiminnan teemoihin. Sitra ei rahoita akateemisia tutkimushankkeita, opinnäytetöitä eikä yritysten tutkimus- ja kehittämishankkeita. Yritysrahoituksessaan Sitra sijoittaa kasvuyrityksiin, mutta ei kuitenkaan myönnä vastikkeettomia tukia tai avustuksia. (Sitra rahoittajana.)

2.3.8 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset eli ELY-keskukset kuuluvat työ- ja elinkeinoministeriön hallintoalaan. Suomessa on 15 ELY-keskusta, joihin on koottu entisten TE-keskusten, alueellisten ympäristökeskusten, tiepiirien, lääninhallitusten liikenne- ja sivistysosaston sekä Merenkululaitoksen tehtäviin. ELY-keskusten toiminta liittyy niiden kolmeen vastuualueeseen: elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri; liikenne ja infrastruktuuri sekä ympäristö ja luonnonvarat. (ELY-keskukset.)

ELY-keskukset tarjoavat hyvin monia erilaisia palveluja, joista tärkeimmät ovat:

- rahoitus ja avustukset
- apua yrityksille henkilöstön hankintaan
- asiantuntija- ja neuvontapalvelut
- koulutuspalvelut
- lupa- ja ilmoituspalvelut (ELY-keskus: Palvelut.)

ELY-keskusten tarjoamat rahoitusmuodot on jaettu kolmeen osaan: yritysrahoitus, liikenteen avustukset ja ympäristöavustukset. Yritysrahoitusmuodot ja – linjaukset ovat erilaiset eri toiminta-alueilla. (ELY-keskus: Palvelut.)

2.3.9 Finpro

Finpro on suomalaisten yritysten perustama yhdistys, jonka jäsenenä on n. 550 suomalaista yritystä, Elinkeinoelämän Keskusliitto, SuomenYrittäjät ja Teknologiateollisuus. Finpro tarjoaa asiakkailleen paikallisia ja kansainvälisiä verkostoja, ja näin jakaa eri toimialojen ja paikallisten markkinoiden asiantuntemusta. Finpro toimii tiiviissä yhteistyössä mm. ELY-keskusten ja Tekesin kanssa. (Finpro – kansainvälistä kasvua ja menestystä.)

Finpron toiminnan tarkoituksena on tuoda uusia näkymiä sekä vientitoimintaansa aloitaville yrityksille että jo kansainvälisesti toimiville yrityksille. Finpron asiantuntijat tarjoa-

vat kansainvälistä osaamistaan yrityksille ja auttavat yrityksiä hallitsemaan kansainvälistymiseen liittyviä riskejä. Lisäksi Finpro pyrkii kehittämään uusia kansainvälistymismahdollisuuksia yrityksille löytääkseen uusia vientimarkkinoita. Finpro on aktiivinen toimija Suomen innovaatiojärjestelmässä. (Hallituksen toimintakertomus.)

2.3.10 Yhteenveto

Julkisen rahoituksen tarjoajia on Suomessa kirjava joukko. Julkista rahoitusta tarjotaan avustuksen, lainan, takauksen tai pääomasijoituksen muodossa. Itse rahoituspalveluiden lisäksi melkein jokaisella julkisen rahoituksen tarjoajalla on tarjolla myös asiantuntijapalveluja yrityksille. Kokosin yhteenvedon eri rahoituskenttärahoitusten palveluista itse tekemääni taulukkoon 1. Keksintösäätiön tarjoama kehittämisraha on merkitty taulukkoon lainana, koska se on ehdollinen: kehittämisraha on palautettava, mikäli hanke menestyy kaupallisesti, joten sellainen rahoitusmuoto ei sovi yritysavustuksen vaihtoehtona Jämsän Lomalle. Lisäksi Keksintösäätiön kehittämisrahaa ei voitu myöntää yrityksen investointeihin, joten se ei ole tutkimukseni kannalta olennainen rahoitusmuoto.

Taulukko 1. Yhteenveto eri julkisen rahoituksen tarjoajien rahoitusmuodoista.

Rahoituksen tarjoaja	Avustus	Laina	Takaus	Pääomasijoitus	Asiantuntijapalvelut
Finnvera Oyj		x	x	x	
Tekes	x	x			x
Keksintösäätiö		x			x
Pohjoismaiden investointipankki		x	x		
Euroopan Investointipankki		x	x	x	x
Suomen Teollisuussijoitus Oy				x	
Sitra				x	
ELY-keskukset	x	x		x	x
Finpro					x

Taulukosta huomaa, että ainoastaan Tekesin ja ELY-keskusten rahoituskenttärahoitukseen kuuluvat yritysavustukset. Tämän perusteella aion keskittyä opinnäytetyöni empiiriosiossa näihin kahteen toimijaan tarkemmin. Tarkoitukseni on selvittää, mikä yritysavustus sopii toimeksiantajayritykselleni parhaiten. Vertailen Tekesin ja ELY-keskuksen avustuksia ja valita niistä Jämsän Loman hankkeeseen sopivimman vaihtoehdon.

2.4 Julkinen sektori

2.4.1 Julkinen sektori Suomessa

Julkisella sektorilla tarkoitetaan valtiota, kuntia sekä niiden alaisia laitoksia. Julkisen sektorin tarjoamia palveluja kutsutaan julkishyödykkeiksi. Sellaisia ovat esimerkiksi terveydenhuoltopalvelut tai julkiset rakenteet, kuten poliisi tai tieverkosto. Eri maiden julkishyödykkeiden tarjonta eroaa huomattavasti toisistaan. Julkisen sektorin toimintaa voidaan rahoittaa maksuilla ja veroilla. Maksuja peritään palvelun käyttäjiltä tietyn palvelun tuottamiseen, esimerkiksi työntekijän työeläkemaksut. Verotus puolestaan kerätään erilaisista taloudellisista toimista, ja ohjataan määrätty osuus julkiseen käyttöön. Veroja on satoja erilaisia, ja niiden käyttökohde ei ole tarkoin määrätty. Näin ollen niitä voidaan käyttää erilaisiin käyttökohteisiin ja myös yllättäviin menoihin, valtion rahantarpeiden mukaan. (Sorsa.)

Käytännössä valtion raha-asioiden hoidosta vastaa valtiovarainministeriö, kun taas kunnat huolehtivat taloudestaan ja järjestämistään palveluista itse. Valtiontalouteen kuuluu valtion budjettitalous sekä budjettitalouden ulkopuolella olevien rahastojen talous. Valtiovarainministeriö valmistelee Suomen hallituksen ohjeistamana vuosittaisen ehdotuksen talousarviosta, sekä tarvittaessa valmistelee myös lisätalousarvion. Valtionvarainministeriö tekee myös ehdotuksen valtiontalouden menokehityksiksi tuleville vuosille. (Valtion ja kuntien talous.)

Valtiovarainministeriö on osa valtioneuvostoa. Valtioneuvostolla tarkoitetaan Suomen hallitusta, ja toisaalta sillä tarkoitetaan myös valtioneuvoston ja ministeriöiden muodostamaa päätöksentekuelintä. (Valtioneuvosto.) Suomessa on 12 ministeriötä, joista kukin vastaa toimialallaan valtioneuvostolle kuuluvien asioiden valmisteluista ja hallinnon toiminnasta. (Ministeriöt.) Julkiseen rahoitukseen vaikuttavat erityisesti Valtiovarainministeriö sekä Työ- ja elinkeinoministeriö, joten tutustuin molempiin tarkemmin ja selvitin lyhyesti ministeriöiden merkityksen julkisen rahoituksen kannalta.

2.4.2 Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriö on asiantuntijaorganisaatio, jonka toiminnan tavoitteena on vakauden, kasvumahdollisuuksien, verojärjestelmän kilpailukyvyyn sekä julkisen hallinnon palvelu- ja kilpailukyvyyn turvaaminen.

Ministeriön tehtäviin kuuluu

- hallituksen talous- ja finanssipolitiikan valmistelu
- valtion talousarvion valmistelu
- veropolitiikan asiantuntijapalvelut
- rahoitusmarkkinapolitiikan valmistelu
- valtion työnantaja- ja henkilöstöpolitiikka
- julkishallinnon tehtävät
- Euroopan unionin ja monien kansainvälisten järjestöjen ja rahoituslaitosten toimintaan osallistuminen (Ministeriö.)

Valtiovarainministeriön tehtävistä tutkimukseni kannalta olennaisin on rahoitusmarkkinoiden osuus. Ministeriön tehtävänä on ylläpitää rahoitusmarkkinoiden vakautta ja varmistaa Suomen rahoitusmarkkinoiden lainsäädännöllisten puitteiden toimivuuden sekä edistää rahoitusmarkkinoiden vakaata toimintaa. Ministeriö seuraa rahoitusmarkkinoita ja osallistuu aktiivisesti kansainvälisten järjestöjen toimintaan, erityisesti niiden rahoitusmarkkinoita koskevan säätelyn ja toiminnan valmisteluun. Lisäksi ministeriö valmistelee kansainvälisiä rahoituslaitoksia koskevia asioita sekä valtion velanhoitoa ja Valtion Eläkerahaston ohjausta. (Rahoitusmarkkinat.)

Valtionvarainministeriön tehtävänä on myös finanssipolitiikan valmistelu. Finanssipolitiikan tavoitteista sovitaan hallitusohjelmassa. Suomen nykyisen pääministerin Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman 22.6.2011 mukaan hallituksen talouspolitiikan tavoitteena on kasvupotentiaalin vahvistaminen kestäväällä tavalla, työllisyysasteen nousu, kotitalouksien ostovoiman myönteinen kehitys sekä kansainvälisen kilpailukyvyyn ja teollisuuden toimintaedellytysten kohdentaminen. Hallituksen tavoitteena on vahvistaa hyvinvointiyhteiskunnan rahoituspohjaa varmistamalla selkeän pohjan julkiselle taloudelle. Julkisen talouden kestävyyttä turvataan sopeuttamalla valtion tuloja ja menoja sekä rakenteellisilla toimilla, kuten työllisyyttä ja kasvua edistäviä toimia. (Finanssipolitiikka.)

Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmassa painotetaan erityisesti Suomen saamista vahvalle ja kestäväälle kasvu-uralle. Elinkeinopolitiikan tavoitteena on elinkeinorakenteen uudistaminen, monipuolistaminen, yritysten kasvu ja kansainvälistyminen sekä pienyritysten toimintaedellytysten parantaminen. Kasvun edellytyksenä on kilpailukykyinen teollisuus, palvelualojen kehittyminen ja kasvuhakuiset sekä ekotehokkaat yritykset. Esityksessä myös painotetaan hyvätasoisen infrastruktuurin ja vakaan ja turvallisen yritysympäristön merkitystä, sekä luotettavaa ja palveluhenkistä hallintoa. (Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma, 38.)

Hallitus aikoo varmistaa Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan rahoituksen riittävän tason. Rahoituksen painopiste siirretään pk-yrityksiin, kasvuhakuisiin, työllistäviin ja kansainvälisiin yrityksiin ja huomioidaan eri kasvuvaiheessa olevat yritykset. Yritystukien toimivuus ja tarkoituksenmukaisuus selvitetään ja tukia suunnataan entistä selkeämmin pk-yrityksiin, kansainvälistyviin yrityksiin sekä viennin lisäämiseen. (Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma, 38.) Tutkimukseni kannalta tämä toimi on erityisen tärkeä, sillä toimeksiantoni käsittää juuri pk-yritystä. On positiivista huomata, että toimeksiantajayritykseni hakema rahoitus tulee olemaan tulevaisuudessa hallituksenkin kannalta tärkeä.

2.4.3 Työ- ja elinkeinoministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on myös osa valtioneuvostoa. TEM vastaa Suomen yrittäjyyden ja innovaatiotoiminnan toimintaympäristöstä, työmarkkinoiden toimivuudesta ja työntekijöiden työllistymiskyvystä sekä alueiden kehittymisestä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2012). TEM on tärkeä vaikuttaja julkisen rahoituksen sektorilla. TEM kehittää yritysten toimintaedellytyksiä tarjoamalla yrityksille kehittämispalveluja, rahoitusta, kehittämällä lainsäädäntöä sekä toimialojen kehittämishankkeita. TEM tekee yhteistyötä eri viranomaisten kanssa madaltaakseen yrittäjyyden esteitä ja keventääkseen hallinnollisia rasitteita tietotekniikan keinoin. (Yritysten kehittäminen.)

TEM tekee yhteistyötä mm. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kanssa (ELY-keskukset). ELY-keskuksista voi hakea asiantuntijapalveluja yritystoiminnan eri vaiheisiin. TEM osallistuu myös yritysrahoituksen päätöksentekoon, ja vastaa siitä, että kotimainen rahoitus ja viennin rahoitus toimivat mahdollisimman hyvin yritysten tarpeet ja kansainväliset reunaehdot huomioiden. TEM seuraa aktiivisesti kotimaisten rahoitusmarkkinoiden tilaa ja pyrkii huolehtimaan toimivista rahoitusratkaisuksista yrityksille eri suhdannetilanteissa, huomioiden alueelliset tarpeet. Lainsäädäntöroolin lisäksi TEM valvoo ja ohjaa yritysrahoituksen käytännöistä ja toimenpiteistä vastaavia elimiä. Erityisesti tämä koskee valtion erityisrahoitusyhtiö Finnvera Oyj:n sekä Suomen Teollisuuslaitos Oy:n toimintaa. Näiden lisäksi TEM valvoo ELY-keskusten yritystoiminnan kehittämiseen myönnettäviä avustuksia ja vastaa avustuksia koskevan budjetoinnin, lainsäädännön, ohjeistuksen, yritystutkimuksen sekä avustusten myöntämiseen ja maksamiseen liittyvän muun välineistön kehittämisestä ja ylläpidosta. (Rahoitus.)

Työ- ja elinkeinoministeriön sivuilta löytyi myös linkejä yritystukiin liittyvästä keskeisestä lainsäädännöstä. Jätin huomioimatta asetuksen alueellisesta kuljetustuesta, ja tutustuin tarkemmin asetukseen Lakiin valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi sekä Valtioneuvoston asetukseen valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi. (Yritystukiin liittyvä lainsäädäntö). Pidin tärkeänä tutkimustyöni empiiristä osuutta saada pohjatietoa yritystukiin liittyvästä lainsäädännöstä ja erityisesti työni kannalta olennaisista seikoista. Empiirisessä osiossa pystyn kuvaamaan avustuksen hakuprosessia paremmin, kun tunnen aiheeseen liittyvän lainsäädännön.

2.5 Lainsäädäntö

2.5.1 Yritystukiin liittyvä lainsäädäntö Suomessa

Tutustuin yritystukiin liittyvään lainsäädäntöön, joista tärkeimpänä nousi esiin valtionavustuslaki, johon viitattiin monessa muussa laissa sekä asetuksessa. Valtionavustuslakiin viitattiin myös yritystukia myöntävien tahojen rahoitusehdoissa.

Laissa on säädetty valtionavustuksen enimmäismäärästä: se ei saa ylittää Euroopan yhteisön tai Suomen lainsäädännössä säädeltyä enimmäismäärää. Valtionavustus voidaan myöntää:

- 1) Investointiavustuksena aineellisen tai aineettoman hyödykkeen hankintaan
- 2) hankeavustuksena kokeilu-, käynnistämisen-, tutkimus- tai kehittämishankkeeseen tai muuhun tarkoitukseltaan rajattuun hankkeeseen
- 3) apurahana, stipendinä tai avustuksena hakijan henkilökohtaiseen käyttöön tai hankkeeseen
- 4) muuna erityisavustuksena (Valtionavustuslaki 2 luku, 5 §, 6 §.)

Valtionavustuksen hakemisprosessista on säädelty, että on tehtävä kirjallinen hakemus ja annettava valtionapuviranomaiselle oikeat ja riittävät tiedot avustuksen käyttötarkoituksesta ja muista seikoista, joita viranomainen tarvitsee hakemuksen ratkaisemiseksi. Valtionavustusta saa käyttää ainoastaan avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Hakijalla on tiedonantovelvollisuus viranomaiselle, ja muutoksista on ilmoitettava viipymättä. Viranomaisen on huolehdittava asianmukaisesta ja riittävästä valvonnasta, sekä sillä on oikeus suorittaa tarkastuksia. Laissa on myös säädelty mahdollisista palautusvelvollisuuksista, korosta ja viivästyskorosta. En paneutunut niihin yksityiskohtiin

tarkemmin, sillä se ei ole toimeksiantoni kannalta olennaista – nyt tarkastelin ainoastaan avustuksen hakuprosessia. (Valtionavustuslaki 2001, 3 luku, 9 §, 10 §, 11 §.)

Huomasin yritysavustuksia myöntävien tahojen, eli ELY-keskusten ja Tekesin verkosivuja tutkiessani myös viittauksia toisiin alan keskeisiin lakeihin: ELY-keskuksen yritysavustusehdoissa viitataan Lakiin valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi (1336/2006) ja Tekesin ehdoissa taas mainitaan Valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta. Toinen siis määrittelee ELY-keskusten ja toinen Tekesin myöntämien avustusten ehtoja. Kokosin pääkohdat laeista alle ja keskityin ainoastaan toimeksiantoni kannalta olennaisiin seikkoihin: huomioin pk-yrityksille myönnettäviä yritystoiminnan kehittämisavustuksia sääteleviä lakipykäliä, sillä muut säädökset eivät vastaa toimeksiantoani.

2.5.2 ELY-keskuksiin liittyvä lainsäädäntö

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi nousee esiin ELY-keskusten myöntämien avustusten yhteydessä. Lain tarkoituksena on edistää taloudellista kasvua, työllisyyttä sekä muita elinkeinopoliittisia tavoitteita myöntämällä avustuksia erityisesti pk-yritysten kasvua, kehittämistä ja perustamista edistäviin hankkeisiin. Avustuksia suunnataan korkeatasoisiin, yritystoimintaa edistäviin hankkeisiin tavoitteena yritysten pitkän aikavälin kilpailukyvyn parantaminen. (Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi 2006, 1 luku 1 §.)

Avustus voidaan myöntää aineellisiin ja aineettomiin investointeihin, sekä muihin kehittämistoimenpiteisiin sekä pienelle yritykselle uusien työpaikkojen aiheuttamien palkkamenojen ja muiden toiminnan aloittamisen tai laajentamiseen liittyvien menojen perusteella. Hankkeen tulee olla yrityksen toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä. Myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksellä arvioidaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan ja että avustuksella arvioidaan olevan merkittävä vaikutus hankkeen toteuttamiseen. (Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi 2006, 2 luku, 6§, 7 §.)

ELY-keskusten myöntämistä yritysavustuksista säädetään myös Valtioneuvoston asetuksessa valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi. Asetuksessa säädetään yksityiskohdat avustuksen hakemisesta, avustuksen enimmäismäärästä tukialueittain.

Työni kannalta olennaiset säädökset kerron selvittäessäni ELY-keskusten yritysavustusta tarkemmin tutkimuksen empiirisessä osiossa.

2.5.3 Tekesiin liittyvä lainsäädäntö

Perehdyin Tekesin myöntämään rahoitusta säätelevään Valtioneuvoston asetukseen tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta (298/2008). Erityisesti lain 2 luku oli oleellinen tutkimustyöni kannalta, sillä siinä käsiteltiin tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävä rahoitusta. Laissa on säädely myös muita Tekesin myöntämiä rahoituksia, jotka eivät kuitenkaan kuulut suorittamani tutkimukseen.

Tekes voi myöntää tutkimus- ja kehittämistoiminnan tukea yritysten hankkeisiin, mikäli ne hyödyttävät yhteiskuntaa, kansantaloutta tai ympäristöä työ- ja elinkeinoministeriön Tekesille asettamien elinkeino-, teknologia ja innovaatiopoliittisten tavoitteiden mukaisesti. Rahoitettavien hankkeiden tulee edistää rahoituksen saajan osaamista, yritysten verkostoitumista kansallisesti tai kansainvälisesti, taikka sen työpaikkojen, liikevaihdon tai viennin kasvua. (Valtioneuvoston asetus tutkimus- ja kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta, 2 luku, 4 §.) Laissa säädetään myös myönnettävän avustuksen enimmäismäärä sekä hyväksyttävät hankkeen kustannukset, mitkä ilmoitetaan myös Tekesin verkkosivuilla kyseisen avustuksen tiedoissa. Ne esiintyvät työssäni myöhemmin, kun kerron Tekesin avustuksesta tarkemmin.

2.6 Valtion motiivit julkisen rahoituksen tarjontaan

EU:n valtioneuvoston sääntely kieltää yritystuet, mutta sääntöön on olemassa lukuisia poikkeuksia (ks. luku 2.1.). Yritystukia pidetään haitallisina ja aiheuttavan tehottomuutta ohjaamalla investointeja väärin kohteisiin. Tämä häiritsee markkinatalouden toimintaa. Markkinoiden toiminta ei kuitenkaan ole aina tehokasta, siksi yritystuet ovat joskus tarpeellisia talouden kasvun edistämiseksi. Markkinat ovat joskus kykenemättömiä arvioimaan yrityksiä ja niiden hankkeita ja siten ohjaamaan rahoitusta oikeisiin kohteisiin. Toisaalta markkinat eivät aina pysty hinnoittelemaan yhteiskunnalle syntyviä kokonaisyötyjä ja – kustannuksia, jotka aiheutuvat rahoitettavasta hankkeesta. Tämä markkinoiden tehottomuus hankaloittaa osin yritysten rahoituksen saantia. (Yritystukikatsaus 2012, 27.)

Eriyisesti nuoret ja innovatiiviset yritykset tarvitsevat toimintansa käynnistämiseen ja kasvuun julkista rahoitusta. Nämä yritykset ovat tärkeitä talouden kasvulle ja uudistumiselle, muun muassa siksi, että ne tuovat lisää työpaikkoja. Kasvuyritykset tarvitsevat toimintaansa ja investointeihinsa huomattavasti rahoitusta, joka tulee korkealla riskillä. Pääomasijoittajat ja pankit eivät kuitenkaan ole kovin avoimia korkealle riskille, joten tässä tarvitaan valtion väliintuloa täyttämään aukon rahoituksen tarjonnassa. Valtion tarjoama suora rahoitus sekä infrastruktuurin kehitys mahdollistavat myös sellaiset investoinnit, joita olisi muutoin mahdoton toteuttaa ilman julkisen rahoituksen tukea. (Maula ym. 2007, 13–15.)

Uusien yritysten perustaminen sekä kasvua tavoittelevat yritykset ovat välttämättömiä talouden hyvinvoinnille. Ilman kasvuyrityksiä talous ajautuu väistämättä taantumaan. Uusien yritysten kasvu on mahdollista suotuisissa olosuhteissa, joissa työ- pääoma – ja tietomarkkinat tarjoavat voimavaroja yritysten käyttöön. Valtion elinkeinopolitiikan avuin saadaan järjestettyä tähän toimintaedellytykset. (Kasvuyrityskatsaus 2012, 16–17.)

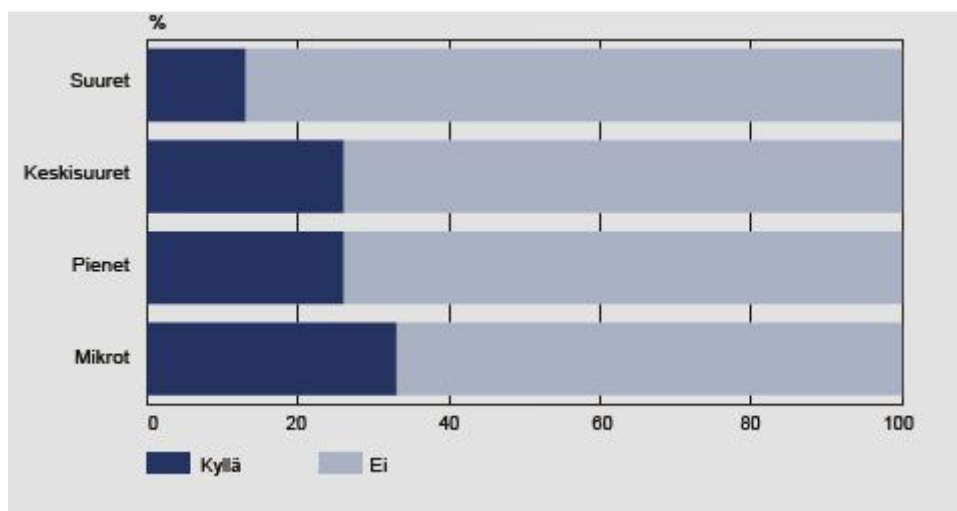
Kasvuyritysten suuri määrä ja korkea laatu ovat elinkeinopolitiikalle tärkeitä. Kasvuyrityksillä on sekä suoria että epäsuoria vaikutuksia talouteen ja yhteiskuntaan. Ne parantavat työllisyyttä tuomalla lisää työpaikkoja ja lisäksi ne vaikuttavat kansantalouden tuottavuuteen laajentamalla liiketoimintaansa kilpailluilla markkinoilla. Epäsuora vaikutukset ovat yritysrakenteiden uudistuminen ja kilpailun kiristyminen jo olemassa olevilla yritysmarkkinoilla. (Kasvuyrityskatsaus 2012, 23.)

Valtion tärkein rooli on siis tarjota tarvittavat puitteet ja ympäristön pääomasijoittajille, jotka ovat valmiita sijoittamaan kasvaviin yrityksiin ja ottamaan näin ollen riskiä. Tehokkailta rahoitusmarkkinoilla valtion rooli ei kuitenkaan saa olla liian dominoiva, vaan julkisen rahoituksen on oltava väliaikaista tukea pääomamarkkinoiden kehittämiseen. Toimivien puitteiden takaamiseksi valtion pitäisi varmistaa, että verotus ja lainsäädäntö tukevat toimivia rahoitusmarkkinoita. Lisäksi valtion tehtävänä on toimivasta infrastruktuurista huolehtiminen. (Maula ym. 2007, 16.)

Valtion väliintuloa tarvitaan myös itse pääomamarkkinoilla, joilta kasvuyritysten on hankala saada kaikkea tarvitsemaansa riskirahoitusta. Valtio sijoittaa joko suoraan tiettyihin yrityksiin, taikka toimittaa rahoitusta joillekin pääomasijoittajille, jotka sitten sijoittavat riskirahoitusta tarvitseviin yrityksiin. (Maula ym. 2007, 16–17.)

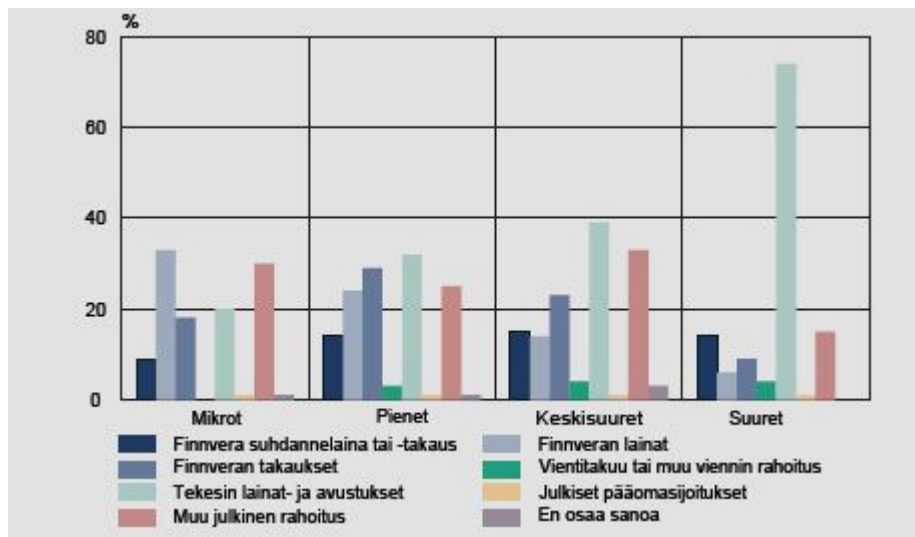
2.7 Julkisen rahoituksen merkitys yrityksille

Elinkeinoelämän Keskusliitto, Finanssialan keskusliitto, Finnvera Oyj, Suomen pankki, Suomen Yrittäjät sekä työ- ja elinkeinoministeriö ovat selvittäneet Suomessa toimivien yritysten rahoitustarpeita ja –ongelmia ja julkaisseet Yritysrahoituskysely-nimisen selvityksen. Kysely tehdään vuosittain. Vuoden 2012 kyselystä ilmenee, että suurista yrityksistä hieman yli joka kymmenennellä oli vaikeuksia saada ulkoista rahoitusta kyselyajankohtaa edeltäneiden 12 kuukauden aikana, kuten kuvio 1:stä ilmenee. Pk-yrityksistä joka neljännellä ja mikroyrityksistä joka kolmannella oli vaikeuksia saada rahoitusta. (Yritysrahoituskysely 2012, 12–13.) Tästä huomaamme, että valtion tarjoama julkinen rahoitus on merkittävässä asemassa etenkin pienille yrityksille. Toimeksiantajayritykseni kuuluu mikroyritysten ryhmään.

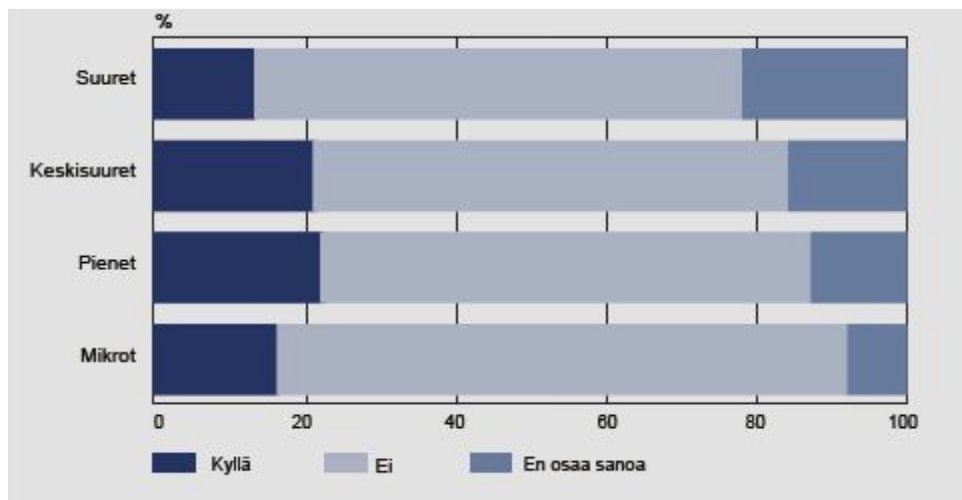
Kuvio 1. Onko yrityksillä ollut ongelmia saada ulkoista rahoitusta edellisten 12 kk:n aikana? (Yritysrahoituskysely 2012, 13.)

Yritysrahoituskyselyn selvityksen mukaan Tekesin lainat ja avustukset oli yleisimmin käytetty julkisen yritysrahoituksen muoto, etenkin keskisuurissa ja suurissa yrityksissä. Finnveran palveluiden käyttö oli puolestaan yleisempää muissa kuin suurissa yrityksissä. Tämä ilmenee kuvioista 2, jossa on listattu yritysten julkisen rahoituksen lähteet vuonna 2012. Määrät on ilmoitettu prosentteina.

Kuvio 2. Julkisen yritysrahoituksen lähteet. (Yritysrahoituskysely 2012, 25).

Yritysrahoituskyselystä selvisi myös, että pienistä ja keskisuurista yrityksistä noin viidennes ja mikroyrityksistä noin kuudennesosa aikoo hankkia uutta julkista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana. Tämä ilmenee kuviosta 3. Kuviossa on vertailtu eri kokoisten yritysten aikomus hankkia uutta julkista rahoitusta seuraavan vuoden aikana.

Kuvio 3. Aikovatko yritykset hankkia uutta julkista rahoitusta seuraavan 12 kk aikana? (Yritysrahoituskysely 2012, 27.)

Yritysrahoituskyselystä vuodelta 2012 saatujen tutkimustulosten avulla huomaamme julkisen rahoituksen olevan yrityksille tärkeä osa rahoitustarjontaa. Kuten aikaisemmin todettiin (luku 2.4), valtion tarjoama julkinen rahoitus täyttää aukon rahoitusmarkkinoilla ja tarjoaa yrityksille rahoitusta projekteihin, jotka muutoin eivät olisi saaneet niin helppoa rahoitusta ja olisivat jääneet toteuttamatta. Julkinen rahoitus on tärkeä myös toimeksiantajayritykselleni, ja se helpottaa varmasti yrityksen rahoituskustannusten hallintaa.

3 Jämsän Loma Oy

3.1 Lähtökohta

Sain idean opinnäytetyöaiheeseeni Jämsän Loma Oy –yrityksen toimitusjohtajalta Robert Savolaiselta. Yritys haluaa laajentaa liiketoimintaansa ja hakee rahoitusta investointiinsa. Osa rahoituksesta on tarkoitus hakea yritysavustuksena, ja loput on tarkoitus hankkia tavallisena pankkilainana. Sain yritykseltä toimeksiannon selvittää, millaista avustusmuotoista rahoitusta yritys voi saada. Lisäksi sain tehtäväksi selvittää, mitä avustuksen hakuprosessi käytännössä tarkoittaa ja mitä toimenpiteitä se vaatii yritykseltä.

Alkuun selvitin yrityksen lähtökohtatilanteen, jotta pystyisin valitsemaan yritysavustusten tarjonnasta Jämsän Lomalle sopivan yritysavustuksen. Tämän jälkeen selvitin, mitä avustuksia on tarjolla. Teoriaosuudessa ilmeni, että ainoastaan Tekes ja ELY-keskukset tarjoavat yritysavustuksia, joten tutustuin näiden kahden tahon avustusten tarjontaan ja valitsin sieltä Jämsän Lomalle parhaiten sopivat vaihtoehdot. Vertailin valitsemiani vaihtoehtoja keskenään ja päädyin suosittelemaan Jämsän Lomalle vertailun pohjalta parasta yritysavustusta. Lopuksi kuvailin avustuksen hakuprosessia käytännössä vaihe vaiheelta.

3.2 Yrityksen kuvaus

Jämsän Loma Oy on vuonna 2011 perustettu osakeyhtiö. Yrityksellä on kaksi osakkeenomistajaa: toimitusjohtaja Robert Savolainen ja yrityksen tällä hetkellä ainut työntekijä Rita Savolainen. Yritys sai alkunsa Robert Savolaisen aikaisemmin omistaman yrityksen, Jämsän Gasthaus -hotellin, sivuhaarana. Jämsän Loma Oy toimii Keski-Suomessa, Jämsän kaupungissa. Yrityksen liiketoimintaan kuuluvat lomamökkien vuokraus, siivouspalvelut ja lastenhoitopalvelut. Tällä hetkellä yrityksen omistuksessa ei ole omia lomamökkejä, vaan yritys toimii välittäjänä lomamökkien vuokrauksessa Jämsän alueella.

Jämsän Loman liiketoiminta ja tulot ovat tällä hetkellä vähäisiä: päätulo muodostuu siivous- ja lastenhoitotoiminnasta. Tällä hetkellä lomamökkien vuokrauksesta ei tule kovin paljoa tuottoa, koska ne eivät ole itse yrityksen omistuksessa. Jämsän Loma saa lomamökkien vuokrauksesta välityspalkkiota, mutta yrityksen saama tulo olisi huomattavasti suurempi, jos yritys omistaisi lomamökit.

tavasti suurempi, mikäli mökit olisivat itse yrityksen omistuksessa. Jämsän Loma haluaakin laajentaa liiketoimintaansa hankkimalla omia lomamökkejä, ja näin ollen yrityksen liikevaihto ja tuotto kasvaisivat huomattavasti. Yritys aikoo laajentuessaan palkata lisää henkilökuntaa.

Yrityksen liikevaihtoa tai muita tunnuslukuja ei tässä opinnäytetyössä paljasteta yrityksen toivomuksesta. Jämsän Loma on pk-yritys ja tutkimukseni käsittelee avustuksen hakuprosessia pk-yrityksen näkökulmasta. Pk-yritys määritellään seuraavasti: pk-yrityksien palveluksessa on alle 250 työntekijää, liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa. Lisäksi pk-yritysten on oltava riippumattomia, eli yrityksen pääomasta tai äänivaltaisista osakkeista 25 % tai enemmän ei ole sellaisen tai sellaisten yritysten omistuksessa, jotka eivät sovi pk-yrityksen määritelmään. (Pk-yritys.)

Jämsän Loman toimiala on Hallinto- ja tukipalvelutoiminta: Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym. (Toimialaluokitus). Yritys on ilmoittanut tämän toimialan kaupparekisteriin. Yleisesti kuitenkin toimialana voidaan puhua matkailualasta.

3.3 Mihin tarkoitukseen rahoitusta haetaan?

Investoinnin tarkoituksena on Jämsän Loma Oy:n liiketoiminnan laajentaminen ja yrityskoon kasvattaminen. Kyseessä on suuri investointi yrityksen nykyiseen kokoon nähden. Yrityksellä on tällä hetkellä yksi työntekijä, mutta laajentumisen myötä on tarkoitus palkata lisää työntekijöitä.

Investoinnin myötä on tarkoituksena rakentaa neljä lomamökkiä. Yhden lomamökin kokonaiskustannukset koostuvat tontin hankintahinnasta sekä rakennus- ja materiaalikustannuksista. Aikaisempien lomamökkien kustannusten perusteella yhden lomamökin kustannukseksi tontin hinta mukaan lukien on noin 300 000 €. Yrityksen kokonaisrahoitustarve on näin ollen 1 200 000 €. Summa on tarkoitus hankkia avustuksen ja pankkilainan yhdistelmänä. Jämsän Loman tulevalle pankkilainalle tarvittavat takaukset ovat kunnossa. Robert Savolaisen puoliksi omistama Jämsän Gasthaus – hotelli voi olla vakuutena pankkilainaan, eikä muuta vakuuta tarvita. Lisäksi yrityksellä on noin 100 000 € omaa rahoitusta, joka muodostuu lähinnä omistajien omana työpanoksena mökkien rakentamisessa. Oma työpanos vähentää rakennuskustannuksia, koska se on omaa työtä mökkien rakentamisessa, josta yrittäjä ei peri itselleen mitään palkkiota.

Yritys ei ole kiinnostunut hankkimaan takausta tai lainaa julkisen rahoituksen kautta, vaan aikoo hakea ainoastaan yritysavustusta.

3.4 Avustuksen hakuun vaikuttavat tekijät

Selvitin yrityksen lähtökohtatilanteen ja investoinnin hakuun vaikuttavat seikat, jotta pystyn käsittelemään aihetta mahdollisimman hyvin annettujen lähtökohtatietojen puitteissa. Nämä asiat vaikuttavat avustuksen valintaan ja hakuprosessiin olennaisesti:

- Jämsän Loma Oy perustettiin vuonna 2011, eli se on juuri aloittanut toimintansa.
- Yritys kuuluu pk-yrityksiin, eli pieniin ja keskisuuriin yrityksiin.
- Jämsän Loma on matkailualan yritys.
- Avustusta tarvitaan investointihankkeeseen: rakennetaan neljä lomamökkiä Jämsän Loma Oy:n omistukseen. Investointi koostuu tontin hankinnasta, rakennusurakasta sekä sisustustyöstä.
- Hankkeen syy: halu laajentua ja kasvaa yrityksenä.
- Hankkeen seurauksesta yrityksen liikevaihto kasvaa ja yritys voi palkata lisää henkilökuntaa.
- Avustuksen on oltava mahdollisimman suuri. Loput rahoituksesta yritys aikoo hankkia tavallisena pankkilainana.

3.5 Potentiaaliset yritysavustukset

Julkisen rahoituksen teoriakartoituksessani huomasin, että Suomessa on suuri joukko erilaisia julkisen rahoituksen tarjoajia. Kartoituksesta selvisi, että yritysavustuksia tarjosivat kuitenkin ainoastaan Tekes sekä ELY-keskukset, eli Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset. Näistä kahdesta toimijasta minun on selvitettävä kumpi, jos kumpikaan, sopii Jämsän Loman investointihankkeeseen.

Tekesillä ja ELY-keskuksilla on tarjolla yritysavustuksia moneen erilaiseen tarkoitukseen. Tutustuin molempien toimijoiden yritysavustusvaihtoehtoihin. Olen selvittänyt toimeksiantajayritykseni lähtökohdat (ks. kohta 3.4), ja valitsin niiden perusteella Jämsän Lomalle sopivimmat yritysavustusvaihtoehdot. Näitä avustusvaihtoehtoja myöhemmin vertailin keskenään, kumpi sopii kyseiseen hankkeeseen parhaiten.

3.6 Tekesin yritysavustus

Tekesin verkkosivujen mukaan Tekes tarjoaa Suomessa toimiville yrityksille rahoitusta projekteihin, joissa kehitetään

- tuotteita ja palveluja
- menetelmiä, prosesseja ja toimintamalleja
- palvelu- ja liiketoimintakonsepteja
- osaamista
- työorganisaatiota (Innovaatorahoitusta.)

Tekesin rahoitus on uudistunut vuonna 2012. Uudistuneen rahoituksen myöntämisen painopisteenä on yrityksen pyrkimys kasvaa, uudistua ja kansainvälistyä. Tekesin innovaatorahoitus voi kohdistua tuotteen, palvelun, tuotantomenetelmän, liiketoimintakonseptin tai työelämän kehittämiseen. (Kehitä ja uudista, kasva ja kansainvälisty.) Jämsän Loman investointihanke sopii tähän määritelmään, sillä se on yrityksen liiketoimintakonseptin kehittämistä: yritys saa omia lomamökkejä vuokrattavaksi toisten omistamien lomamökkien lisäksi. Jämsä Loma pystyy myös palkkaamaan lisää henkilökuntaa, joten hankkeella on myös työelämään kohdistuvia vaikutuksia.

Tekesin avustusta ei tarvitse maksaa takaisin, kunhan yritys noudattaa rahoituspäätöksen mukana tulleita yleisiä ehtoja. Tekes maksaa avustuksen yritykselle vaiheittain jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella. (Avustuksen ja lainan ehdot ja korot.) Tämä tarkoittaa Jämsän Loman kannalta sitä, että yrityksellä on oltava riittävästi pääomaa kattamaan kustannukset ensin itse, ennen kuin saa Tekesiltä jälkikäteen avustusta.

Tekesin rahoitus voi kattaa ainoastaan osan projektin kustannuksista. Yrityksen on aina osoitettava, että sillä on uskottavat edellytykset kattaa projektin omarahoitusosuus sekä edellytykset tulosten hyödyntämiseen liiketoiminnassa. Tekesin osuus rahoituksesta on tapauskohtainen ja se määräytyy projektin uutuusarvon, markkinaetäisyyden sekä yrityksen koon mukaan. Tekesin rahoitus pk-yrityksille on avustusta 35 tai 50 prosenttia tai lainaa enintään 70 prosenttia hankkeesta. Rahoitus voidaan myöntää myös lainan ja avustuksen yhdistelmänä. Laina on luonteeltaan riskilainaa, joka myönnetään ilman vakuutta. (Tekesin innovaatorahoitus pk-yrityksille 2012, 8.) Taulukossa 2 näkyy myös eriteltynä pk-yritysten enimmäisrahoitus projektin luonteen mukaan jaoteltuna.

Taulukko 2. Pk-yritysten enimmäisrahoitus. (Tekesin innovaatorahoitus pk-yrityksille 2012, 8).

Pk-yritysten enimmäisrahoitus

(prosenttia kehityshankkeen kustannuksista)

Projektin luonne	Avustus %	Laina %
Kansainväliset yhteishankkeet ja niiden valmistelu	65	
Tutkimukselliset ja haastavat kehittämisprojektit	50	
Haastavat tuotteiden, liiketoiminnan, menetelmien ja palvelujen kehittämisprojektit	35 25	tai ja 70 25
Tuotteistus, pilotit, demonstraatiot, koetuoanto ja validointi		70
Työorganisaatioiden kehittäminen	50	

Tekes tarjoaa pk-yrityksille seuraavia rahoitusvaihtoehtoja:

- Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus
- Työorganisaatioiden kehittämisen rahoitus
- Nuoren innovatiivisen yritysten rahoitus
- Arvoverkkorahoitus
- Kansainvälisiä rahoitusmahdollisuuksia (Innovaatorahoitusta.)

Näistä rahoitusvaihtoehtoista kaksi vaikuttivat aluksi nimensä perusteella Jämsän Loma Oy:lle sopivilta: tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus sekä nuoren innovatiivisen yrityksen rahoitus. Jälkimmäinen kuitenkin karsiutui tarkemman perehtymisen jälkeen heti pois: se vaatii yritykseltä pyrkimystä kansainvälistyä lähitulevaisuudessa voimakkaasti, (Nuorten innovatiivisten kasvuyritysten rahoitus.), mikä ei ainakaan tällä hetkellä ole Jämsän Lomalla suunnitelmassa. Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus vaikutti kuitenkin sopivalta Jämsän Loman hankkeeseen, joten perehdyin sen ehtoihin tarkemmin.

Tekesin rahoitus maksetaan siis projektin edistymisen mukaan hyväksytyjen raporttien ja kustannustilitysten perusteella. Maksettava rahoitus on rahoituspäätöksen mukainen prosenttiosuus tilityskauden hyväksytyistä kustannuksista. Hyväksyttävät kustannukset

ovat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan liittyvät projektin kestoaikana syntyneet kustannukset, kuten

- rahapalkat
- henkilöstösivukustannukset
- yleiskustannukset
- matkakulut
- aineet ja tarvikkeet
- laitekustannukset
- ostettavat palvelut (Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus.)

Kustannukset, joita ei hyväksytä, ovat

- edustuskulut, lahjoitukset, stipendit tai apurahat
- tuotantoon, mainontaan, markkinointiin tai myyntiin liittyvät kustannukset, kuten matkat, esitteet, ilmoituskulut, messut tai tavaramerkit
- rahoituskulut
- suurten yritysten patentoimiskustannukset
- rahoituksen saajan rahoitusosuus Tekesin rahoittamaan tutkimusorganisaatiossa toteutettavaan projektiin
- kustannukset, jotka sisältävät muuta julkista tukea
- osamaksukaupan ehdoin tehtyjen hankintojen rahoitus-, hallinto, vakuutus-, korjaus-, huolto- tai muut vastaavat menot
- laitteiden vuokraamiseen liittyvät (hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus- ja muut vastaavat) menot siltä osin kuin ne ylittävät kyseisen hankinnan ostohintaa vastaavat vuokramenot projektin kestoajalta
- projektisuunnitelmaan kuulumattomat kustannukset (Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen yleiset ehdot, 5.)

Tekesin rahoituspäätöksen liitteenä olevan kustannusarvion kustannuslajikohtaiset summat määrittävät kustannuslajien hyväksyttävän enimmäismäärän, jonka ylittämiseen tarvitaan Tekesin erillinen päätös. Kustannustilityksessä on ilmoitettava projektin muu julkinen tuki. Yhteismäärältään yrityksen saama julkinen tuki ei saa ylittää sallitun julkisen tuen enimmäismäärää. (Yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen yleiset ehdot, 2.) Jämsän Loman suunnitelmissa ei kuitenkaan ollut muun julkisen tuen hakeminen, vaan avustus oli tarkoitus hakea yhdeltä toimijalta.

Jämsän Loman hanke sopii Tekesin asettamiin ehtoihin hyväksyttävistä kustannuksista. Se ei myöskään sisällä sellaisia kustannuksia, joita ei Tekesin tutkimus- ja kehitysrahoitukseen sisältyisi.

3.7 ELY-keskusten yritysavustus

ELY-keskukset tukevat pk-yritysten perustamista, kasvua ja kehittymistä. ELY-keskuksesta saa neuvoa yrityksen perustamiseen ja myös itse yrityksen rekisteröinti hoituu siellä. Lisäksi ELY-keskuksista saa apua liikeidean arviointiin sekä koulutusta yritystoiminnan aloittamisen ja hallintaan. ELY-keskuksissa on myös tarjolla palveluja yritystoiminnan kasvuun ja kehittämisen, esimerkiksi koulutuspalvelut yrityksen henkilökunnalle. Tärkeintä kuitenkin tutkimustyöni kannalta on se, että ELY-keskukset tarjoavat myös rahoituspalveluja: ne voivat osallistua yrityksen kehittämishankkeiden rahoitukseen. (Yritystoiminta.)

ELY-keskuksia on Suomessa 15 ja niiden toiminta jakautuu maantieteellisiin rajoin. Jämsän Loma sijaitsee Keski-Suomessa, joten luonnollisesti perehdyin Keski-Suomen ELY-keskukseen. Keski-Suomen ELY-keskus on myöntänyt rahoitusta 7 miljoonaa euroa 143 hankkeelle vuonna 2011. Määrä on kasvanut miljoonalla eurolla vuoteen 2010 verrattuna. (ELY-keskuksen yritysrahoituksen kysyntä jatkonut tasaisena.) Keski-Suomen ELY-keskus myöntää rahoitusta mikro- ja pk-yritysten investointeihin, kehittämiseen ja kansainvälistymiseen. Rahoitus suunnataan erityisesti kasvuhakuisille yrityksille, aloittamisvaiheessa oleville yrityksille sekä uusia kehittyviä aloja edustaville yrityksille. (ELY-keskuksen yritysrahoituksen kysyntä jatkonut tasaisena.) Jämsän Loma onkin juuri määritelmään sopiva yritys: se on juuri toimintansa aloittanut pk-yritys.

ELY-keskuksen myöntämä rahoitus on avustusta, josta osa tulee Euroopan aluekehitysrahastolta. Avustuksen nimi on yrityksen kehittämisavustus ja se myönnetään yrityksen investointeihin tai muuhun kehittämiseen. Avustus kattaa vain osan hankkeesta ja yrityksen on huolehdittava riittävästä omarahoitusosuudesta. Avustus myönnetään kustakin hankkeesta erikseen tehtävän yritys- ja hankearvioinnin perusteella. (Löydä yrityksesi reitti menestykseen, 13.) Avustusta on haettava ennen hankkeen aloittamista. Jo hanketta koskevien sopimusten tai tilausten tekeminen katsotaan hankkeen aloittamiseksi, joten siinä on syytä olla tarkkana. ELY-keskus suosittelee jo hankkeen suunnitteluvaiheessa yrityksen ottavan yhteyttä ELY-keskuksen asiantuntijoihin. (Kehittämisavustus investointeihin.)

Avustusta voidaan siis myöntää yrityksen investointeihin, ja lisäksi sitä on mahdollista saada yrityksen kehittämiseen. Kehittämisavustus investointeihin voidaan myöntää yrityksen rakennushankkeisiin, koneisiin, laitteisiin ja kalustoon sekä tukena yrityksen palkkamenoihin ja muuhun kehittämiseen. Rakentamiseen kohdistuva tuki myönnetään omaan käyttöön tulevien rakennusten kustannuksiin, silloin kun hanke edistää esimerkiksi tuotantotoiminnan kehittämistä, tai esimerkiksi kun hankkeen tuloksena syntyy yritykseen merkittäviä työllisyysvaikutuksia. (Keski-Suomen ELY-keskuksen yritysrahoituslinjaukset 2012, 2-3.) Tästä huomaamme, että kyseinen rahoitus on hyvinkin sopiva Jämsän Lomalle, sillä toimeksiantajayritykseni investointi tulisi edistämään yrityksen tuotantoa ja liikevaihtoa merkittävästi sekä loisi uusia työpaikkoja yrityksen laajentumisessa.

Yrityksen investoinnilla tarkoitetaan aineellista tai aineetonta investointia. Aineellisella investoinnilla taas tarkoitetaan maa-alueiden, rakennusten, koneiden, laitteiden ja kaluston hankintaa, sekä koneiden ja laitteiden pitkäaikaista vuokraamista. (Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi, 1 luku 4§.) Tästä huomaamme, että Jämsän Loman hanke on juuri avustuksen sopiva, sillä kyseessä on nimenomaan aineellinen investointi: tonttien hankinta sekä lomamökkien rakennus.

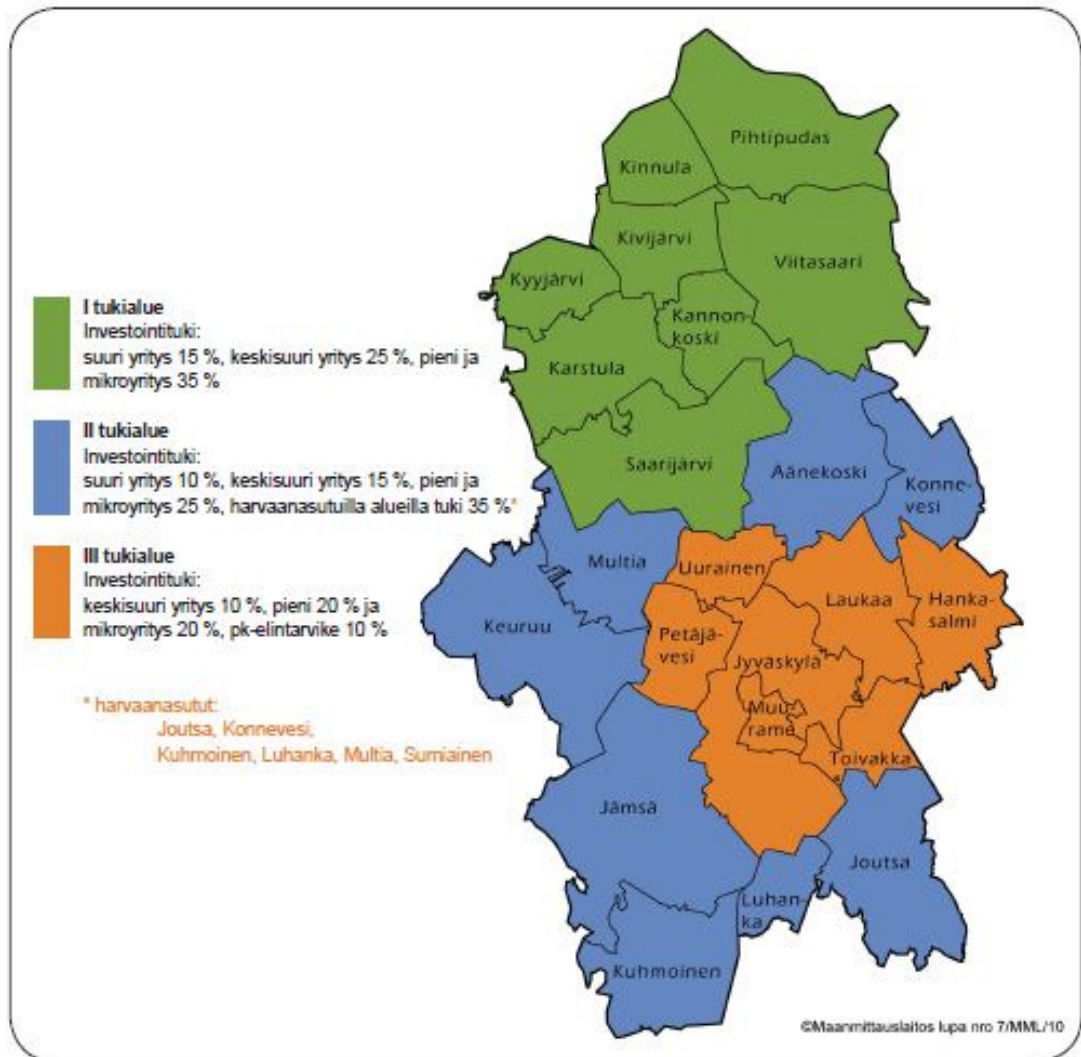
Rahoituksen enimmäismäärä investoinneissa riippuu mm. yrityksen koosta sekä Keski-Suomen alueellisesta tukitasosta. Kuviossa 4 on määritelty yrityskokorajat. Kyseisen kuvion mukaan huomaamme Jämsän Loman kuuluvan mikroyritysten luokkaan. Yrityksen henkilökuntaan kuuluu yksi työntekijä ja yrityksen liikevaihto on selkeästi alle 2 miljoonaa euroa.

Kuvio 4. Yrityskokorajat. (Löydä yrityksesi reitti menestykseen, 15).

Kuviossa 5 on esitelty Keski-Suomen alueellisen tukitason jako. Kuviosta näemme, että Jämsän Loma kuuluu II tukialueeseen – se sijaitsee Jämsän kunnassa. Jämsän Loma

oli yrityskorajojen luokittelun mukaan mikroyritys, joten kuvion mukaisesti se voi saada rahoitusta 25 % hankkeesta.

Kuvio 5. Alueellinen tukitaso. (Löydä yrityksesi reitti menestykseen, 14).

Jämsän Loman hanke sopii hyvin myös yrityksen kehittämisavustuksen ehtoihin. Jämsän Loma sopii avustuksen kriteereihin ja investointihanke on juuri avustuksen ehdoissa kuvailtu hyväksyttävä avustuksen kohde. Seuraavaksi tehtävänäni onkin arvioida, mikä tutkimistani yritysavustuksista on Jämsän Lomalle parempi valinta.

3.8 Vertailu ja suositus Jämsän Lomalle

Tekesin ja ELY-keskuksen tarjoamat Jämsän Loman tarpeisiin sopivat avustusvaihtoehdot tuntuivat olevan melko samankaltaisia keskenään. Tekesin avustuksista tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus osoittautui sopivammaksi Jämsän Lomalle. ELY-

keskuksen avustuksista sopivin on yrityksen kehittämisasiavustus. Olen selvittänyt perustiedot kyseisistä avustuksista ja seuraavaksi vertailen niitä keskenään: kumpi sopii Jämsän Loman investointihankkeeseen parhaiten.

Huomasin avustusten tarjonnassa paljon yhtäläisyyksiä. Molemmat on tarkoitettu rahoittamaan vain osan projektin kustannuksista, ja yrityksen on huolehdittava riittävästä omarahoitusosuudesta. Molemmat avustuksetarjoajat suorittavat ennen hankkeen rahoittamista hankkeen ja kustannusten arvioinnin. Tekesin rahoituksen hyväksyttävät kustannukset oli määritelty avustuksen ehdoissa tarkemmin, kuin ELY-keskuksen rahoituksen, mutta Jämsän Loman hanke sopii molempien hyväksyttäviin kustannuksiin.

Yhtenä erona oli rahoituksen tarjonta itse avustuksen lisäksi. Tekesin rahoitus on mahdollista myöntää avustuksen ja lainan yhdistelmänä, kun taas ELY-keskus tarjoaa ainoastaan avustusta. Jämsän Loman on hyvä tiedostaa myös tämä vaihtoehto, vaikka yritys suunnittelee ottavansa pankkilainaa yritysavustuksen lisäksi. Jämsän Loman kannattaisi kuitenkin tutustua Tekesin lainan ehtoihin ja verrata niitä pankkilainan ehtoihin – olisiko Tekesin laina ehkä kannattavampi? En kuitenkaan käsittele aihetta tässä sen tarkemmin, sillä se ei liity opinnäytetyöni toimeksiantoon.

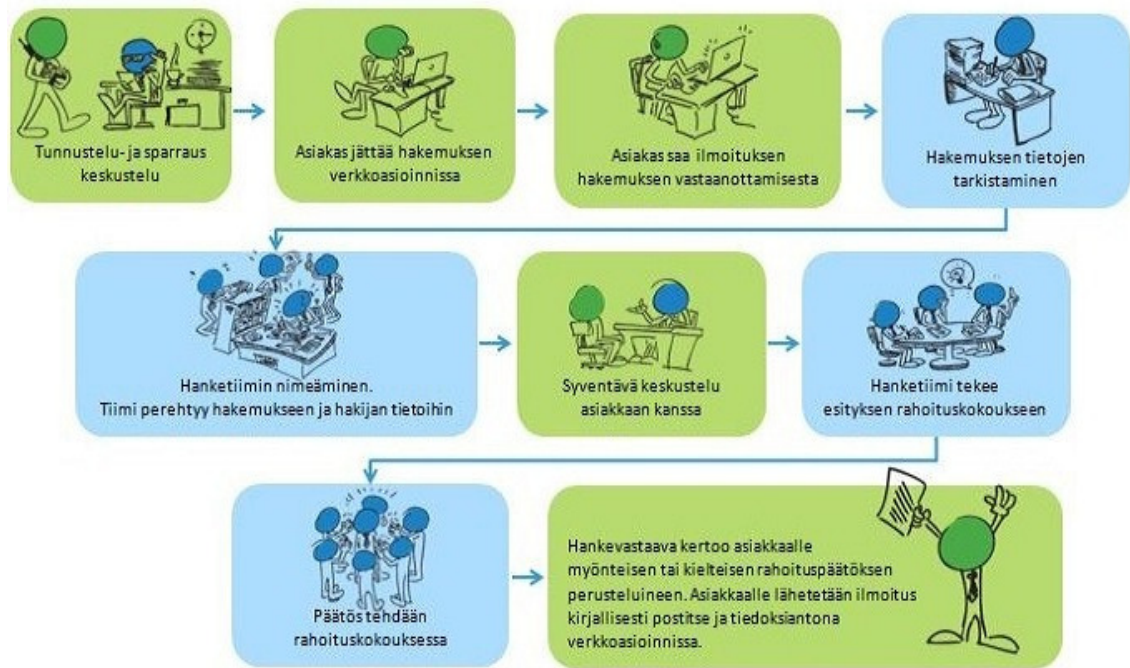
Tärkein eroavaisuus Tekesin ja ELY-keskuksen avustuksissa oli avustuksen enimmäismäärä. Tämä on myös toimeksiantajayritykselleni tärkein kriteeri, sillä ratkaisevaa on saada mahdollisimman paljon yritysavustusta projektin kustannuksista. Tekesin tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus on pk-yrityksille arviolta 35–50 % ja ELY-keskusten yrityksen kehittämisasiavustus on Jämsän Loman tapauksessa 25 % yrityksen hankkeesta. Tämän perusteella huomaamme suoraan, että Tekesin tarjoama rahoitus on Jämsän Lomalle kannattavampi, sillä avustuksen määrä on huomattavasti suurempi. Muutoin avustusvaihtoehtojen välillä ei ole merkittäviä eroja.

Päädyn vertailun päätteeksi lopputulokseen, että Tekesin tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen olevan Jämsän Lomalle sopivin avustusvaihtoehto Suomessa tarjolla olevista yritysavustuksista. Tämän perusteella aion suositella tätä vaihtoehtoa yritykselle kyseiseen hankkeeseen. Seuraavaksi kuvailen itse avustuksen hakuprosessia käytännössä, jotta Jämsän Loma saa käsityksen hankkeen etenemisestä.

3.9 Avustuksen hakuprosessi käytännössä

Tekesin innovaatorahoituksen hakeminen etenee vaiheittain. Rahoitushakemuksen käsittely ja eteneminen on kuvattu lyhyesti Tekesin innovaatorahoitus yrityksille – esitelyaineistossa. Kuviossa 6 on esitelty rahoitushakemuksen eteneminen Tekesissä. Käytin Tekesin verkkosivuja hakemuksen jokaisen etenemisvaiheen avaamiseksi tarkemmin: kuvion pääkohdat on selitetty tarkemmin kuvion alla.

Rahoitushakemuksen eteneminen

Kuvio 6. Tekesin rahoitushakemuksen eteneminen. (Tekesin innovaatorahoitus yrityksille).

1) Käydään tunnustelu- ja sparrauskeskustelu.

Tekes kannustaa yrityksiä ottamaan yhteyttä asiantuntijaan jo ennen hakemuksen laatimista. Projekti-idean voi esitellä ELY-keskuksen asiantuntijalle ja saada vastauksia projektin sisältöön liittyviin kysymyksiin. Projekti on hyvä suunnitella alkamaan aikaisintaan kolme kuukautta hakemuksen lähettämisestä. (Rahoituksen hakeminen.)

2) Asiakas jättää hakemuksen verkkoasioinnissa.

Tekesin verkkosivulla täytettävä sähköinen hakemus sisältää kaikki tiedot hakemukseen liittyen, myös tiedot tarvittavista liitteistä. Hakemuksen liitteenä on oltava myös projektisuunnitelma, jonka laatimisen ohjeistus löytyy Tekesin verkkosivuilta. Yrityksen

rahoitushakemukselle ei ole hakuaikoja, vaan rahoitusta voi hakea jatkuvasti. (Rahoituksen hakeminen.)

Projektisuunnitelma on hakemuksen keskeinen osa ja rahoitushakemuksen pakollinen liite. Projektisuunnitelman tehtävänä on kuvata tiiviisti ja selkeästi projektin keskeinen sisältö, tavoitteet, aikataulut, kustannusarvio ja käytettävät voimavarat. Projektisuunnitelma siis liitetään osaksi rahoituspäätöstä ja sitä käytetään projektin seurannassa ja tulosten arvioinnissa. (Projektisuunnitelman laatiminen, 1.) Näin ollen Jämsän Loman on tärkeä laatia ohjeiden mukainen ja riittävä suunnitelma projektin rahoitushakemuksen tueksi.

Projektisuunnitelman laajuus on normaalisti 3 - 6 sivua. Se kertoo hakijan projektinhallintaosaamisesta. Projektisuunnitelman sisältö on kuvattu seuraavasti:

- Projektin tarve
- Projektin tavoitteet
- Projektin toteutus
- Projektin aikataulu
- Projektin voimavarat
- Projektin työmäärät ja kustannukset
- Projektin riippuvuudet
- Riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen
- Projektin hyödyntäminen (Projektisuunnitelman laatiminen 2012, 1 - 2).

3) Asiakas saa ilmoituksen hakemuksen vastaanottamisesta.

4) Hakemuksen tiedot tarkistetaan.

5) Hanketiimi käsittelee hakemusta.

Tiimi perehtyy hakemukseen ja hakijan tietoihin. Hakemuksen keskimääräinen käsittelyaika on noin kahdesta kolmeen kuukautta. Hakemus otetaan käsittelyyn vasta, kun kaikki vaaditut tiedot ja liitteet ovat saapuneet Tekesiin. (Rahoituksen hakeminen.)

6) Asiakkaan kanssa käydään syventävä keskustelu.

7) Hanketiimi tekee esityksen rahoituskokoukseen.

- 8) Päätös tehdään rahoituskokouksessa.
- 9) Hankevastaava kertoo asiakkaalle päätöksen perusteluineen.

Rahoituspäätöksestä käy ilmi mm. rahoituksen saaja, rahoituksen määrä ja ehdot, tukityyppi, projektin kesto sekä Tekesin hyväksymä projektisuunnitelma ja kustannusarvio. Rahoituksen saaja hyväksyy rahoituspäätöksen ja sen ehdot palauttamalla hyväksymisilmoituksen Tekesille. Allekirjoittaessaan hyväksymislomakkeen rahoituksen saaja sitoutuu noudattamaan päätöksen ehtoja projektin aikana. (Rahoituspäätös).

Projektin vastuullisen johtajan on raportoitava projektin etenemisestä rahoituspäätöksessä määritellyn aikataulun mukaisesti. Aikatauluun voi kuitenkin hakea muutosta. Raportointi on helpointa hoitaa verkossa, mutta myös paperinen raportointi onnistuu. Mikäli hankkeesta ja sen raportoinnista tulee kysyttävää, hankevastaavaan tai hanke-ryhmän muihin jäseniin voi ottaa yhteyttä. (Projektin raportointi.)

4 Johtopäätökset

Opinnäytetyöni tärkein lopputulos on kattava vastaaminen asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Ensimmäinen tutkimuskysymykseni oli ”Mikä Suomessa tarjolla olevista yritysavustuksista sopii toimeksiantajayritykselleni Jämsän Lomalle parhaiten?” Lähestyin kysymystä perehtymällä yritysavustusten tarjontaan Suomessa ja etsin Jämsän Lomalle sopivaa yritysavustusmuotoa. Tarkastelun jälkeen jäljelle jäivät kaksi Jämsän Loman hankkeeseen sopivaa yritysavustusta. Näistä toinen oli Tekesin tutkimus- ja kehitysrahoitus, ja toinen oli ELY-keskusten yrityksen kehittämisavustus. Vertailin avustuksia keskenään Jämsän Loman hankkeen kannalta. Avustuksilla ei ollut muita merkittäviä eroja kuin avustuksen enimmäismäärä, joka oli Tekesin tarjoamassa rahoituksessa suurempi. Sen perusteella päädyin siihen, että Tekesin tutkimus- ja kehitysrahoitus on tälle hankkeelle paremmin sopiva yritysavustusmuoto.

Toinen tutkimuskysymykseni oli ”Miten avustuksen hakuprosessi tapahtuu käytännössä?” Tutustuin Tekesin tutkimus- ja kehitysrahoitukseen ja kuvasin rahoituksen hakuprosessia vaihe vaiheelta, jotta Jämsän Loma saa käsityksen siitä, mihin on ryhtymässä. Yritys sai selvän ja johdonmukaisen luettelon avustuksen hakuprosessin eri vaiheista ja kuvauksen jokaisesta olennaisesta vaiheesta. Lopputuloksena syntyi selkeä ja ytimekäs ohjeistus, josta saa käsityksen avustuksen hakuprosessista käytännössä.

Opinnäytetyöstäni kokonaisuudessaan muodostui toimeksiannon mukainen kattava kartoitus Jämsän Lomalle tarjolla olevista yritysavustuksista. Sain perustellun päätelmän, mikä yritysavustuksista sopisi Jämsän Loman hankkeeseen parhaiten, ja tiivistin itse avustuksen hakuprosessin lyhyeksi selvitykseksi.

5 Tulosten arviointi

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli vastata Jämsän Loman toimeksiantoon. Toimeksiannosta muodostui kaksi tutkimuskysymystä, joihin onnistuin antamaan hyvin perustellun vastauksen. Mielestäni opinnäytetyöni on onnistunut ja aiheen käsittely on riittävä. Lähestyn aiheetta kuvaamalla julkista rahoitusta yleisellä tasolla teoriaosuudessa. Teoriaosuus on rajattu käsittelemään julkista rahoitusta toimeksiantajayritykseni kannalta, jotta opinnäytetyöni pysyy tiiviinä ja informatiivisena pakettina ilman turhaa lisätietoa. Empiirisessä osiossa taas vastaan itse toimeksiantoon.

Työn tärkein osio eli empiirinen osio on onnistunut saavuttamaan sille asetetut tavoitteet. Vastasin toimeksiannon mukaisiin tutkimuskysymyksiin ja löysin Suomen yritysavustusten tarjonnasta Jämsän Lomalle sopivimman vaihtoehdon. Tämän jälkeen kuvasin kyseisen yritysavustuksen hakuprosessia käytännössä. Työstäni muodostui selkeä kokonaisuus, joka vastaa toimeksiantoon ja perustelee ratkaisunsa hyvin.

Työssäni olisi voinut toki olla enemmän haastatteluainesta, sillä olen haastatellut työtä varten ainoastaan Robert Savolaista, Jämsän Loman toimitusjohtajaa. Ehkä haastatellut julkisen rahoituksen parissa työskenteleville henkilöille olisivat tuoneet lisää näkökulmia aiheeseen. En kuitenkaan nähnyt haastatteluja tarpeellisina, sillä löysin kaiken etsimääni tiedon itse Internetistä. Työni on mielestäni nykyisessäänkin muodossaan sopivan laaja ja käsittelee aiheetta hyvin.

Jämsän Loman toimitusjohtaja Robert Savolainen oli tyytyväinen opinnäytetyöhöni. Hänen mielestään työ oli selkeä ja hyvin informatiivinen. Savolaisen mukaan työ auttoi häntä hahmottamaan avustuksen hakua paljon paremmin. Julkisen rahoituksen tarjoajia ja itse avustuksia on Suomessa tarjolla paljon, ja Savolaisen mukaan tavallisen yrittäjän on hankala saada selkoa tästä ”viidakosta”. Työni selvensi aiheetta huomattavasti ja yrityksen toiveet työtä kohtaan toteutuivat. Savolaisen mukaan työstä voi olla hyötyä myös muille samassa tilanteessa oleville yrityksille.

Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen lopputulokseen. Uskon itsekin, että työni voi olla hyödyksi myös muille yritysavustusta hakeville pk-yrityksille. Työ antaa selkeän ja riittävän kuvauksen julkisesta rahoituksesta yleisellä tasolla sekä vastaa hyvin asetettuun toimeksiantoon. Olen myös erittäin tyytyväinen toimeksiantajaltani Robert Savolaiselta saamaani palautteeseen. Työ oli toimeksiannon mukainen ja hyödyllinen Jämsän Lomalle, mikä olikin tarkoitukseni.

Lähteet

Avustuksen ja lainan ehdot ja korot. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Avustus_ ja_laina/1040/Avustus_ ja_laina/2327](http://www.tekes.fi/fi/community/Avustus_ ja_laina/1040/Avustus_ ja_laina/2327). Luettu 10.12.2012.

ELY-keskuksen yritysrahoituksen kysyntä jatkunut tasaisena. 2011. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, 1.7.2011. [Http://www.ely-keskus.fi/fi/tiedotepalvelu/2011/Sivut/ELY-keskuksen_yritysrahoituksen_kysynta_jatkunut_tasaisena.aspx](http://www.ely-keskus.fi/fi/tiedotepalvelu/2011/Sivut/ELY-keskuksen_yritysrahoituksen_kysynta_jatkunut_tasaisena.aspx). Luettu 25.11.2012.

ELY-keskukset. 2012. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus. Päivitetty 31.8.2012. [Http://www.ely-keskus.fi/FI/ELYKESKUKSET/Sivut/default.aspx](http://www.ely-keskus.fi/FI/ELYKESKUKSET/Sivut/default.aspx). Luettu 1.10.2012.

ELY-keskus: Palvelut. 2012. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus. Päivitetty 31.8.2012. [Http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/Palvelut/Sivut/default.aspx](http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/Palvelut/Sivut/default.aspx). Luettu 1.10.2012.

Euroopan investointipankki. Euroopan unioni. [Http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/eib/index_fi.htm](http://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/eib/index_fi.htm). Luettu 1.10.2012.

Finanssipolitiikka. Valtiovarainministeriö.

[Http://www.vm.fi/vm/fi/09_valtiontalous/05_finanssipolitiikka/index.jsp](http://www.vm.fi/vm/fi/09_valtiontalous/05_finanssipolitiikka/index.jsp). Luettu 4.11.2012.

Finnvera lyhyesti. Finnvera. [Http://www.finnvera.fi/Finnvera3/Finnvera-lyhyesti](http://www.finnvera.fi/Finnvera3/Finnvera-lyhyesti). Luettu 1.10.2012

Finpro – kansainvälistä kasvua ja menestystä. Finpro.

[Http://www.finpro.fi/finpro;jsessionid=00009E2FBBFBD62F01264B394634C3F4.webapp2](http://www.finpro.fi/finpro;jsessionid=00009E2FBBFBD62F01264B394634C3F4.webapp2). Luettu 1.10.2012.

Hallituksen toimintakertomus. Finpro. [Http://www.finpro.fi/toimintakertomus/hallituksen-toimintakertomus](http://www.finpro.fi/toimintakertomus/hallituksen-toimintakertomus). Luettu 1.10.2012.

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2005. Tutki ja kirjoita. 11. painos. Tammi, Helsinki

Hyvä elämä tehdään yhdessä. Sitra. [Http://www.sitra.fi/miten-sitra-toimii](http://www.sitra.fi/miten-sitra-toimii). Luettu 1.10.2012.

Innovaatorahoitusta. Tekes. [Http://www.tekes.fi/fi/community/Pk-yritykset/1032/Pk-yritykset/2319](http://www.tekes.fi/fi/community/Pk-yritykset/1032/Pk-yritykset/2319). Luettu 25.11.2012

Julkisen sektorin erityisrahoitus. 2012. Elinkeinoelämän keskusliitto. Päivitetty 10.01.2012. [Http://www.ek.fi/ek/fi/yritysjyys_ym/yritysrahoitus/julkisen_sektorin_erytisrahoitus.php](http://www.ek.fi/ek/fi/yritysjyys_ym/yritysrahoitus/julkisen_sektorin_erytisrahoitus.php). Luettu 1.10.2012

Kasvuyrityskatsaus 2012. 2012. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 20/2012. [Http://www.tem.fi/files/32926/TEMjul_20_2012_web.pdf](http://www.tem.fi/files/32926/TEMjul_20_2012_web.pdf). Luettu 16.11.2012.

Kehitä ja uudista, kasva ja kansainvälisty. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoitus_uudistuu_2012/1208/Kehit%C3%A4_ja_uudista__kasva_ja_kansainv%C3%A4listy/2653](http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoitus_uudistuu_2012/1208/Kehit%C3%A4_ja_uudista__kasva_ja_kansainv%C3%A4listy/2653). Luettu 10.10.2012.

Keksintösäätiö. Keksintösäätiö. [Http://www.keksintosaatio.fi/keksintosaatio/](http://www.keksintosaatio.fi/keksintosaatio/). Luettu 1.10.2012.

Keksintösäätiö: Rahoitus. Keksintösäätiö.

[Http://www.keksintosaatio.fi/Suomi/Tuotevayla/Tuotevayla-palvelu/Rahoitus/](http://www.keksintosaatio.fi/Suomi/Tuotevayla/Tuotevayla-palvelu/Rahoitus/). Luettu 1.10.2012.

Keksintösäätiö: Toiminta. 2012. Keksintösäätiö. Päivitetty 2012.

[Http://www.keksintosaatio.fi/toiminta/](http://www.keksintosaatio.fi/toiminta/). Luettu 1.10.2012.

Keski-Suomen ELY-keskuksen yritysrahoituslinjaukset 2012. 2012. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Keski-Suomi. Julkaistu 14.3.2012.[Http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/KeskiSuomenELY/Yritystoimintateknologiajainnovaatiot/rahoitus/Documents/Keski-Suomen%20ELY-keskuksen%20yritysrahoitus-%20ja%20varalinjaukset%202012.pdf](http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/KeskiSuomenELY/Yritystoimintateknologiajainnovaatiot/rahoitus/Documents/Keski-Suomen%20ELY-keskuksen%20yritysrahoitus-%20ja%20varalinjaukset%202012.pdf).

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi 22.12.2006/1336.

Loan characteristics. Nordic Investment Bank.

[Http://www.nib.int/loans/loan_characteristics#Complementary%20financing](http://www.nib.int/loans/loan_characteristics#Complementary%20financing). Luettu 1.10.2012.

Loan products. Nordic Investment Bank. [Http://www.nib.int/loans/loan_products](http://www.nib.int/loans/loan_products). Luettu 1.10.2012.

Leppiniemi, Jarmo, 2002. Rahoitus. 3., uudistettu painos. WSOY, Porvoo.

Löydä yrityksesi reitti menestykseen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.[Http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/KeskiSuomenELY/Yritystoimintateknologiajainnovaatiot/Documents/KS_ELY_yritysesite2012_pieni.pdf](http://www.ely-keskus.fi/fi/ELYkeskukset/KeskiSuomenELY/Yritystoimintateknologiajainnovaatiot/Documents/KS_ELY_yritysesite2012_pieni.pdf).

Maula, Markku & Murray, Gordon & Jääskeläinen, Mikko,, 2007. Public Financing of Young Innovative Companies in Finland. 3. painos. Ministry of Trade and Industry: Industries Department, Helsinki.

Ministeriö. Valtionvarainministeriö. [Http://www.vm.fi/vm/fi/02_ministerio/index.jsp](http://www.vm.fi/vm/fi/02_ministerio/index.jsp). Luettu 4.11.2012.

Ministeriöt. Valtioneuvosto. [Http://valtioneuvosto.fi/ministeriot/fi.jsp](http://valtioneuvosto.fi/ministeriot/fi.jsp). Luettu 21.11.2012.

Nuorten innovatiivisten kasvuyritysten rahoitus. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Nuorten_innovatiivisten_yritysten_rahointus/1035/Nuorten_innovatiivisten_yritysten_rahointus/2322](http://www.tekes.fi/fi/community/Nuorten_innovatiivisten_yritysten_rahointus/1035/Nuorten_innovatiivisten_yritysten_rahointus/2322). Luettu 25.11.2012.

Pk-yritys. Tilastokeskus. [Http://www.stat.fi/meta/kas/pk_yritys.html](http://www.stat.fi/meta/kas/pk_yritys.html). Luettu 17.11.2012.

Pohjoismaiden Investointipankki. Nordic Investment Bank.

[Http://www.nib.int/nib_in_brief/pohjoismaiden_investointipankki](http://www.nib.int/nib_in_brief/pohjoismaiden_investointipankki). Luettu 1.10.2012.

Projektin raportointi. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Raportointi/499/Raportointi/1374](http://www.tekes.fi/fi/community/Raportointi/499/Raportointi/1374). Luettu 12.12.2012.

Projektisuunnitelman laatiminen. 2010. Tekes, 19.5.2010.

[Http://www.tekes.fi/imageserver/publishedcontent/fi_content/content_pages/rahoitus_ja_palvelut/nain_asiot/hakeminen/projektisuunnitelman_laatiminen.pdf](http://www.tekes.fi/imageserver/publishedcontent/fi_content/content_pages/rahoitus_ja_palvelut/nain_asiot/hakeminen/projektisuunnitelman_laatiminen.pdf).

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma. 22.6.2011. Valtioneuvoston kanslia.

[Http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/fi.pdf](http://valtioneuvosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/fi.pdf). Luettu 8.11.2012.

Rahoituksen hakeminen. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoituksen_hakeminen/497/Rahoituksen_hakeminen/1372](http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoituksen_hakeminen/497/Rahoituksen_hakeminen/1372). Luettu 12.12.2012.

Rahoituksen takaisinmaksu. Keksintösäätiö.

[Http://www.keksintosaatio.fi/Suomi/Tuotevayla/Tuotevayla-palvelu/Rahoitus/Rahoituksen-takaisinmaksu/](http://www.keksintosaatio.fi/Suomi/Tuotevayla/Tuotevayla-palvelu/Rahoitus/Rahoituksen-takaisinmaksu/). Luettu 1.10.2012.

Rahoitus. 2012. Työ- ja elinkeinoministeriö. Päivitetty 6.6.2012.

[Http://www.tem.fi/index.phtml?s=2430](http://www.tem.fi/index.phtml?s=2430). Luettu 20.11.2012.

Rahoitusmarkkinat. Valtiovarainministeriö.

[Http://www.vm.fi/vm/fi/11_rahoytusmarkkinat/index.jsp](http://www.vm.fi/vm/fi/11_rahoytusmarkkinat/index.jsp). Luettu 4.11.2012.

Rahoituspäätös. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoitusp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s/498/Rahoitusp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s/1373](http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoitusp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s/498/Rahoitusp%C3%A4%C3%A4t%C3%B6s/1373). Luettu 12.12.2012.

Sitra rahoittajana. Sitra. [Http://www.sitra.fi/rahoitus](http://www.sitra.fi/rahoitus). Luettu 1.10.2012.

Sorsa, Ville-Pekka. Julkisen sektorin rahoitus: mistä rahat hyvinvointiin.

[Http://www.maailmantalous.net/?q=fi/node/11](http://www.maailmantalous.net/?q=fi/node/11). Luettu 14.11.2012.

Tekes kannustaa kehittymään. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Tekes/320/Tekes/626](http://www.tekes.fi/fi/community/Tekes/320/Tekes/626). Luettu 1.10.2012.

Tekesin innovaatorahoitus yrityksille. Tekes, 11.2012.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Esittelyaineistot/958/Esittelyaineistot/2019](http://www.tekes.fi/fi/community/Esittelyaineistot/958/Esittelyaineistot/2019)

Tekesin innovaatorahoitus pk-yrityksille. Tekesin julkaisuja. Julkaistu 22.8.2012.

[Http://www.tekes.fi/u/rahoitusesite_2012.pdf](http://www.tekes.fi/u/rahoitusesite_2012.pdf). Luettu 26.11.2012

Tekesin yleisesittely. 2012. Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus, Tekes. Julkaistu 03/2012.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Esittelyaineistot/958/Esittelyaineistot/2019](http://www.tekes.fi/fi/community/Esittelyaineistot/958/Esittelyaineistot/2019). Luettu 1.10.2012.

Teollisuussijoitus yhtiönä. 2011. Teollisuussijoitus. Päivitetty 2011.

[Http://www.teollisuussijoitus.fi/yhtio](http://www.teollisuussijoitus.fi/yhtio). Luettu 1.10.2012.

Toimialaluokitus. Tilastokeskus. [Http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/910-2008/79900.html](http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/910-2008/79900.html). Luettu 17.11.2012

Toimintakertomus 2011. 2012. Keksintösäätiö, 2012.

[Www.keksintosaatio.fi/content/Toimintakertomus/Toimintakertomus_2011_FINAL_web.pdf](http://www.keksintosaatio.fi/content/Toimintakertomus/Toimintakertomus_2011_FINAL_web.pdf). Luettu 1.10.2012.

Toimintamalli. Finnvera. [Http://www.finnvera.fi/paaomasijoitukset/Toimintamalli](http://www.finnvera.fi/paaomasijoitukset/Toimintamalli). Luettu 4.11.2012.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoitus. Tekes.

[Http://www.tekes.fi/fi/community/Tutkimus-](http://www.tekes.fi/fi/community/Tutkimus-)

[_ja_kehitystoiminnan_rahoytuus/1033/Tutkimus-__ja_kehitystoiminnan_rahoytuus/2320](http://www.tekes.fi/fi/community/Tutkimus-__ja_kehitystoiminnan_rahoytuus/1033/Tutkimus-__ja_kehitystoiminnan_rahoytuus/2320).

Luettu 25.11.2012.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen yleiset ehdot. 2012 Tekes, 1.2.2012.

[Http://www.tekes.fi/imageserver/publishedcontent/fi_content/content_pages/rahoytuus_ja_palvelut/nain_asioit/rahoytuuksen_ehdot/yritysten_tutkimus__ja_kehitystoiminnan_rahoytuuksen_yleiset_ehdot.pdf](http://www.tekes.fi/imageserver/publishedcontent/fi_content/content_pages/rahoytuus_ja_palvelut/nain_asioit/rahoytuuksen_ehdot/yritysten_tutkimus__ja_kehitystoiminnan_rahoytuuksen_yleiset_ehdot.pdf).

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2012. Työ- ja elinkeinoministeriö. Päivitetty 15.11. 2012.

[Http://www.tem.fi/index.phtml?s=2072](http://www.tem.fi/index.phtml?s=2072). Luettu 20.11.2012.

Valtion ja kuntien talous. 2012. Suomi.fi. Päivitetty 14.11.2012.

[Http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/palvelut_aiheittain/verotus_ja_rahoytuus/julkinen_talou/s/valtion_ja_kuntien_talous/index.html](http://www.suomi.fi/suomifi/suomi/palvelut_aiheittain/verotus_ja_rahoytuus/julkinen_talou/s/valtion_ja_kuntien_talous/index.html). Luettu 14.11.2012.

Valtionavustuslaki 27.7.2001/688.

Valtioneuvosto. Valtioneuvosto. [Http://valtioneuvosto.fi/tietoa-valtioneuvostosta/fi.jsp](http://valtioneuvosto.fi/tietoa-valtioneuvostosta/fi.jsp).

Luettu 21.11.2012.

Valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta 298/2008.

Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi 675/2007.

Yritysrahoitus. 2011. Elinkeinoelämän keskusliitto. Päivitetty 16.12.2011.

[Http://www.ek.fi/ek/fi/yritystajyys_ym/yritysrahoitus/index.php](http://www.ek.fi/ek/fi/yritystajyys_ym/yritysrahoitus/index.php). Luettu 1.10.2012.

Yritysrahoituskysely 2012. 2012. Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finanssialan Keskusliitto, Finnvera Oyj, Suomen Pankki, Suomen Yrittäjät, työ- ja elinkeinoministeriö. Julkaistu 2012.

[Http://www.fkl.fi/materiaalipankki/tutkimukset/Dokumentit/Yritysrahoituskysely_2012.pdf](http://www.fkl.fi/materiaalipankki/tutkimukset/Dokumentit/Yritysrahoituskysely_2012.pdf)

Luettu 17.11.2012

Yritysten kehittäminen. 2012. Työ- ja elinkeinoministeriö. Päivitetty 14.11.2012.

[Http://www.tem.fi/index.phtml?s=25](http://www.tem.fi/index.phtml?s=25). Luettu 20.11.2012.

Yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan rahoituksen yleiset ehdot. 2012. Tekes, 1.2.2012.

[Http://www.tekes.fi/imageserver/publishedcontent/fi_content/content_pages/rahoytuus_ja_palvelut/nain_asioit/rahoytuuksen_ehdot/yritysten_tutkimus__ja_kehitystoiminnan_rahoytuuksen_yleiset_ehdot.pdf](http://www.tekes.fi/imageserver/publishedcontent/fi_content/content_pages/rahoytuus_ja_palvelut/nain_asioit/rahoytuuksen_ehdot/yritysten_tutkimus__ja_kehitystoiminnan_rahoytuuksen_yleiset_ehdot.pdf). Luettu 25.11.2012.

Yritystoiminta. 2012. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Päivitetty 10.7.2012.

[Http://www.ely-](http://www.ely-)

keskus.fi/fi/Elinkeinottojoasaaminenjakulttuuri/Yritystoiminta/Sivut/default.aspx. Luettu 25.11.2012.

Yritystukiin liittyvä lainsäädäntö. 2012. Työ- ja elinkeinoministeriö. Päivitetty 24.8.2012. [Http://www.tem.fi/index.phtml?s=613](http://www.tem.fi/index.phtml?s=613). Luettu 15.11.2012

Yritystukiselvitys 2012. 2012. Työ- ja elinkeinoministeriö, 7/2012. [Http://www.tem.fi/files/32573/TEMjul_7_2012_web.pdf](http://www.tem.fi/files/32573/TEMjul_7_2012_web.pdf). Luettu 17.11.2012